

45. [*] (ఓ ప్రవక్తా!) నీపై దివ్యజ్ఞానం (వహీ) ద్వారా అవతరింపజేయబడిన గ్రంథాన్ని చదివి వినిపించు మరియు నమాజ్‌ను స్థాపించు. నిశ్చయంగా, నమాజ్ అసహ్యకరమైన పనుల నుండి మరియు అధర్మమైన పనుల నుండి నిషేధిస్తుంది. మరియు అల్లాహ్ ద్యానమే (అన్నిటి కంటే) గొప్పది. మరియు మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు.

46. (*) మరియు నీవు గ్రంథప్రజలతో - దుర్మార్గాన్ని అవలంబించినవారితో తప్ప - కేవలం ఉత్తమమైన రీతిలోనే వాదించు.²⁹ మరియు వారితో ఇలా అను: "మేము మా కొరకు అవతరింప జేయబడిన దానిని మరియు మీ కొరకు అవతరింప జేయబడిన దానిని విశ్వసించాము. మరియు మా ఆరాధ్యదేవుడు మరియు మీ ఆరాధ్యదేవుడు ఒక్కడే (అల్లాహ్). మరియు మేము ఆయనకే విధేయులమై (ముస్లింలమై) ఉన్నాము."

47. (ఓ ముహమ్మద్!) ఈ విధంగా మేము నీపై ఈ గ్రంథాన్ని అవతరింప జేశాము. కావున మేము (ఇంతకు పూర్వం) గ్రంథాన్ని ఇచ్చిన వారిలో కొందరు దీనిని విశ్వసించారు.³⁰ మరియు ఇతర ప్రజలలో నుండి కూడా కొందరు దీనిని విశ్వసించారు.³¹ మరియు మా సూచనలను సత్య తిరస్కారులు తప్ప మరెవ్వరూ తిరస్కరించరు.³²

48. మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) ఇంతకు పూర్వం నీవు ఏ గ్రంథాన్ని కూడా చదువగలిగే

29) చూడండి, 16:125.

30) వీరు 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్-సల్తాం మరియు ఇతరులు.

31) వీరు మక్కా ముప్తెకులలో నుండి కొందరు.

32) జిహాదున్: దీని అర్థానికి చూడండి, 31:32, 40:63 మరియు 41:28.

వాడవు కావు మరియు దీనిని కూడా నీ కుడిచేతితో వ్రాయగలిగేవాడవు కావు.³³ అలా జరిగివుంటే ఈ అసత్యవాదులు తప్పక అనుమానానికి గురిఅయి ఉండేవారు.

49. వాస్తవానికి ఇవి, సృష్టమైన సూచనలు (ఖుర్ఆన్ ఆయాత్), జ్ఞానమివ్వబడిన వారి హృదయాలలో (భద్రంగా) ఉండబడ్డాయి. మరియు మా సూచనలను (ఆయాత్లను) దుర్మార్గులు తప్ప మరెవ్వరూ తిరస్కరించరు.

50. మరియు వారు ఇలా అంటారు: "ఇతని ప్రభువు తరపు నుండి ఇతని మీద అద్భుత సంకేతాలు ఎందుకు అవతరింప జేయబడలేదు?" వారితో ఇలా అను: "నిశ్చయంగా, అద్భుత సంకేతాలన్నీ అల్లాహ్ దగ్గరనే ఉన్నాయి.³⁴ మరియు నేను కేవలం స్పష్టంగా హెచ్చరిక చేసేవాడను మాత్రమే!"

51. ఏమీ? వాస్తవానికి మేము నీపై అవతరింపజేసిన ఈ గ్రంథం (ఖుర్ఆన్) వారికి వినిపించబడతేంది కదా! ఇది వారికి చాలదా? ³⁵ నిశ్చయంగా, ఇందులో విశ్వసించే ప్రజలకు కారుణ్యం మరియు హితబోధలున్నాయి.

52. (ఓ ముహమ్మద్!) వారితో ఇలా అను: "నాకూ మరియు మీకూ మధ్య సాక్షిగా

33) చూడండి, 7:157, 158.

34) చూడండి, 6:109.

35) ఖుర్ఆన్, అల్లాహ్ (సు.త.) అద్భుత సంకేతాలలో ఒకటి. అందుకే ఖుర్ఆన్ లో అల్లాహ్ (సు.త.) దాని వంటి ఒక్క సూరహ్ వైనా రచించి తెమ్మని సత్య తిరస్కారులతో సవాలుచేశాడు. కాని వారు ఈ నాటికీ దానిని పూర్తిచేయలేక పోయారు. ఇంతకంటే మంచి అద్భుత సంకేతం ఇంకేం కావాలి? విశ్వసించని వారు ఎన్ని అద్భుత సంకేతాలు చూసినా విశ్వసించరు. ఉదాహరణకు: ఫిర్ బెన్ మరియు అతని జాతివారు.

అల్లాహ్‌యే దాలు! ఆకాశాలలోనూ మరియు భూమిలోనూ ఉన్న సమస్తమూ ఆయనకు తెలుసు." మరియు ఎవరైతే, అసత్యాన్ని విశ్వసించి, అల్లాహ్‌ను తిరస్కరిస్తారో, అలాంటి వారే నష్టపడే వారు.

53. మరియు వారు (అవిశ్వాసులు) శిక్షను త్వరగా తీసుకురమ్మని నిన్ను కోరు తున్నారు.³⁶ మరియు దానికై ఒక గడువు (అల్లాహ్ తరపు నుండి) నిర్ణయంపబడి ఉండకపోతే! ఆ శిక్ష వారిపై ఎప్పుడో వచ్చిపడి ఉండేది. మరియు నిశ్చయంగా, అది వారికి తెలియకుండానే అకస్మాత్తుగా వచ్చి వారిమీద పడనున్నది!

54. వారు (అవిశ్వాసులు) శిక్షను త్వరగా తీసుకురమ్మని నిన్ను కోరుతున్నారు. మరియు నిశ్చయంగా, నరకాగ్ని సత్య-తిరస్కారులను చుట్టుముట్టనున్నది.

55. ఆ రోజు, శిక్ష వారిపైనుండి మరియు వారి పాదాల క్రిందినుండి వారిని క్రమ్ము కున్నప్పుడు, వారితో ఇలా అనబడుతుంది: "మీరు చేస్తూ ఉండిన కర్మల ఫలితాన్ని చవిచూడండి."

56. ఓ విశ్వసించిన నా దాసులారా! నిశ్చయంగా, నా భూమి ఎంతో విశాలమైనది. కావున మీరు కేవలం నన్నే ఆరాధించండి.³⁷

36) చూడండి, 8:32.

37) ఏ స్థలంలోనైతే అల్లాహ్ (సు.త.)ను ఆరాధించడం కష్టమయిపోతుందో మరియు ఇస్లాం ధర్మం మీద నిలువడం దుర్భర మవుతుందో అలాంటి చోటునుండి ప్రస్తానం (హిజ్రత్) చేయటానికి అనుమతి ఇవ్వబడింది. ఉదాహరణకు మొట్టమొదటి ముస్లింలు 'బాబిషాకు, ప్రస్తానం చేశారు, దాని తరువాత మదీనాకు.

57. ప్రతి ప్రాణి దావును చవిచూస్తుంది. ఆ తరువాత మీరందరూ మా వైపునకే మరలింపబడతారు.

58. ఇక ఎవరైతే విశ్వసించి, సత్యార్థాలు చేస్తారో! వారికి మేము స్వర్గంలో గొప్ప భవనాలలో స్థిరనివాసం ఇస్తాము. దాని క్రింద సెలయేళ్ళు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. సత్యార్థాలు చేసిన వారి ప్రతిఫలం ఎంత శ్రేష్టమైనది!

59. (వారికే) ఎవరైతే సహనం వహించి తమ ప్రభువునే నమ్ముకొని ఉంటారో!

60. మరియు (ప్రపంచంలో) ఎన్నో ప్రాణులున్నాయి. అవి తమ జీవనోపాధిని తాము సాధించలేవు! అల్లాహ్‌యే వాటికి మరియు మీకు కూడా జీవనోపాధిని సమకూర్చుతున్నాడు. మరియు ఆయనే సర్వం విసేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.

61. మరియు ఒకవేళ నీవు వారితో: "ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ సృష్టించి, సూర్య-చంద్రులను ఉపయుక్తంగా చేసింది ఎవరు?" అని అడిగితే, వారు తప్పక: "అల్లాహ్!" అని అంటారు. అయినా వారు ఎందుకు మోసగింపబడుతున్నారు (సత్యం నుండి మరలింపబడుతున్నారు)?

62. అల్లాహ్ తన దాసులలో, తాను కోరిన వారికి జీవనోపాధిని పుష్కలంగా ప్రసాదిస్తాడు మరియు తాను కోరిన వారికి దానిని మితంగా ఇస్తాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్‌కు ప్రతిదానిని గురించి బాగా తెలుసు.³⁸

38) అల్లాహ్ (సు.త.) ఇహలోకంలో ప్రసాదించే ధనసంపత్తులకు విశ్వాసంతో, సత్యార్థాలతో సంబంధం లేదు. అల్లాహ్ (సు.త.) ధన సంపత్తులు, హోదాలు ఇచ్చేది లేక పేదవారిగా ఉండేది కూడా మానవులను పరీక్షించడానికే.

63. మరియు ఒకవేళ నీవు వారితో: "ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించి, దాని నుండి నిర్ణీతంగా ఉన్న భూమికి జీవితాన్ని ఇచ్చింది ఎవరు?" అని అడిగితే, వారు తప్పకుండా: "అల్లాహ్!" అని అంటారు. నీవు ఇలా అను: "సర్వస్తోత్రాలకు అర్హుడు అల్లాహ్ మాత్రమే!" కాని చాలా మంది అర్థం చేసుకోలేరు.³⁹

64. మరియు ఈ ప్రాపంచిక జీవితం కేవలం వినోద కాలక్షేపం మరియు క్రీడ మాత్రమే. మరియు అసలు పరలోక గృహ జీవితమే వాస్తవమైన జీవితం. ఇది వారు తెలుసుకుంటే ఎంత బాగుండేది!

65. వారు నావలోకి ఎక్కినప్పుడు తమ భక్తిని కేవలం అల్లాహ్ కు మాత్రమే ప్రత్యేకించుకొని, ఆయననే ప్రార్థిస్తారు; కాని ఆయన వారిని రక్షించి నేలమీదకు తీసుకు రాగానే ఆయనకు సాటికల్పించ సాగుతారు.⁴⁰

ఇహలోక జీవితం అతి స్వల్పమైనది. కానీ శాశ్వతమైన పరలోక జీవితంలో కేవలం విశ్వాసులై సత్కార్యాలు చేసే అల్లాహ్ (సు.త.) అనుమతితో స్వర్గం పొందినవారికే ఎడతెగని శాశ్వత సుఖసంతోషాలు ఉంటాయి.

39) దీనిని అర్థం చేసుకోవటానికి వారు తమ తెలివిని ఉపయోగించరు. కావున వారు విగ్రహాలను, జిన్నాతులను, చచ్చినవారిని, పుణ్యపురుషులను, దేవదూతలను మొదలైన వాటిని తమ ఆరాధ్యదైవాలగాచేసుకుంటారు.

40) ఇక్రీమ (ర'ది.'అ.) మక్కా విజయం సమయంలో మక్కా విడిచి పారిపోతాడు. అతడు ఒక నావలో ఎక్కి వోతూండగా అది ప్రమాదంలో చిక్కుకుంటుంది. దానిలో ఉన్నవారు పరస్పరం ఇలా చెప్పకుంటారు: "అల్లాహ్ (సు.త.) ను వేడుకోండి. ఆయన తప్ప మమ్మల్ని మరెవ్వరూ కాపాడలేరు."

66. ఈ విధంగా మేము వారికి ప్రసాదించిన వాటికి కృతఘ్నులై (ప్రాపంచిక) భోగ భాగాలలో మునిగివుంటారు. (దాని ఫలితం) వారు మున్నుండు తెలుసు కుంటారు.

67. ఏమీ? వారికి తెలియదా? నిశ్చయంగా మేము 'హరమ్ ను (మక్కాను) ఒక శాంతి నిలయంగా నెలకొల్పామని! ⁴¹ మరియు వారి చుట్టుప్రక్కల ఉన్న ప్రజలు వారినుండి లాక్కోబడుతున్నారని? అయినా వారు అసత్యాన్ని నమ్మి, అల్లాహ్ అనుగ్రహాన్ని తిరస్కరిస్తారా?

68. మరియు అల్లాహ్ మీద అబద్ధాలు కల్పించే వాని కంటే, లేక తనవద్దకు సత్యం వచ్చినప్పుడు దానిని అబద్ధమని తిరస్కరించే వాని కంటే, ఎక్కువ దుర్మార్గుడు ఎవడు? ఏమీ? ఇలాంటి సత్య తిరస్కారులకు నరకమే నివాస స్థలం కాదా?

69. మరియు ఎవరైతే మా కొరకు హృదయ పూర్వకంగా పాటుపడతారో, వారికి మేము మా మార్గాల వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేస్తాము. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సజ్జనులకు తోడుగా ఉంటాడు. (1/8)

*****

అప్పుడు అతడు ఆలోచిస్తాడు: "సముద్రంలో అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప మరొకరు కాపాడ లేకుంటే నేలపై కూడా ఇతరులెవ్వరూ కాపాడ లేరు. ఒకవేళ తాను ఇక్కడనుండి బ్రతికి బయట పడితే దైవప్రవక్త (స'అస) సన్నిధిలోకి పోయి ఇస్లాం స్వీకరిస్తాను." అని అను కుంటాడు. అదేవిధంగా జరుగుతుంది. అతడు (ర'ది.'అ.) ఇస్లాం స్వీకరించి ఇస్లాం ప్రచారంలో చాలా పాటుపడ్డాడు. (ఇబ్నె-కసీర్).

41) చూడండి, 28:57.

***

30. సూరహ్ అర్-రూమ్

అర్-రూమ్: బైజాంటిన్ (Eastern Roman Empire / The Byzantine / Constantinople) అంటే రోమన్ సామ్రాజ్యం. వీరు గ్రంథప్రజలు (క్రైస్తవులు). పర్షియన్లు అగ్ని పూజారులు. ఆ కాలంలో ఈ రెండే పెద్ద సామ్రాజ్యాలు ఉండేవి. ఈ సూరహ్ మధ్య మక్కా కాలంలో, ప్రస్తానం (హిజ్రత్) కంటే 6-7 సంవత్సరాలకు ముందు (క్రీ.శ. 615-616)లలో అవతరింపజేయబడింది. ఇలాంటి నాలుగు సూరాహల వరుసలో ఇది రెండవది. (29-32) ఈ నాలుగు సూరాహలు, అలిఫ్-లామ్-మీమ్ అక్షరాలతో ప్రారంభమవుతున్నాయి. క్రైస్తవ రాజులైన రోమన్లు, పర్షియన్లకు జేదాసలం మరియు ఇతర భాగాలు కోల్పోతారు. పర్షియన్లంటే ఇష్టపడే మక్కా ముప్రీకులు దీనికి సంతోషపడి దైవప్రవక్త ('స'అస)ను మరియు అతని తోటి ముస్లింలను ఎగతాళిచేస్తారు. అప్పుడు ఈ సూరహ్ అవతరింపజేయబడుతుంది. అల్లాహ్(సు.త.) వాగ్దానం ప్రకారం 7 సంవత్సరాలలోనే రోమన్లు తిరిగి జేదాసలంను తీసుకుంటారు. రోమన్ చక్రవర్తి హెరాక్ల (Heraclius) పర్షియన్లను ఓడించి వారిని ఏసియామైనర్ నుండి పారద్రోలుతాడు. చివరకు క్రీ. శకం 626లో పర్షియన్ సామ్రాజ్యం పూర్తిగా నిర్మూలించబడుతుంది. రోమన్ల ఈ విజయం ఖుర్ఆన్లో చెప్పబడిన దాన్ని సత్యపరుస్తుంది. 60 ఆయాతులన్న ఈ సూరహ్ పేరు 2వ ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. * అలిఫ్-లామ్-మీమ్.
2. రోమన్లు పరాజితులయ్యారు;
3. తమ పొరుగు భూభాగంలోనే! మరియు వారు తమ ఈ పరాజయం తరువాత, తిరిగి విజేతలు కాగలరు¹ -
4. (రాబోయే) కొన్ని² సంవత్సరాలలోనే. మొదట నయినా, తరువాత నయినా నిర్ణయాధికారం కేవలం అల్లాహ్దే మరియు ఆరోజు విశ్వాసులు సంతోషపడతారు;
5. అల్లాహ్ ప్రసాదించిన సహాయానికి.³ ఆయన తనకు ఇష్టమైన వారికి సహాయం చేస్తాడు. మరియు ఆయనే సర్వశక్తి మంతుడు, అపార కరుణాప్రదాత.
6. మరియు (ఇది) అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానం అల్లాహ్ తన వాగ్దానాన్ని భంగపరచడు, కానీ వాస్తవానికి చాలామందికి ఇది తెలియదు.⁴
7. వారికి ఇహలోక జీవితపు బాహ్య రూపం మాత్రమే తెలుసు మరియు వారు పరలోకాన్ని గురించి ఏమరుపాటులో పడిఉన్నారు.
8. ఏమీ? వారు తమలో తాము (ఎన్నడూ) ఆలోచించలేదా? ఆకాశాలనూ, భూమినీ మరియు వాటిమధ్య ఉన్నదంతా, అల్లాహ్ సత్యంతో ఒక నిశ్చితగడువు కొరకు మాత్రమే సృష్టించాడని? అయినా నిశ్చయంగా ప్రజలలో చాలామంది తమ ప్రభువును దర్శించవలసి వున్న వాస్తవాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు.
9. ఏమీ? వీరు భూమిపై ప్రయాణం చేయలేదా? వీరి పూర్వీకుల గతి ఏమయిందో చూడటానికి? వారు, వీరికంటే ఎక్కువ
- 1) పొరుగు నేల అంటే షామ్ మరియు ఫలస్టీన్.
- 2) బి'దజాన్: అంటే, 3 నుండి 10 అని అర్థం.
- 3) ఇది దాదాపు ఎనిమిది సంవత్సరాల తరువాత 2 హిజ్రత్లో (622 క్రీస్తు శకంలో) కాబోయే బద్ద్ యుద్ధం గురించి చెప్పబడుతోంది.
- 4) ఇది రోమన్లు తిరిగి విజేతలౌతారన్న వాగ్దానం. అది పూర్తిఅయింది.

బలవంతులుగా ఉండేవారు మరియు వారు భూమిని బాగా దున్నేవారు, సేద్యం చేసే వారు మరియు దానిపై, వీరి కట్టడాల కంటే ఎక్కువ కట్టడాలు కట్టారు ⁵ మరియు వారి వద్దకు వారి సందేశహారులు, స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకొని వచ్చారు. అల్లాహ్ వారి కెలాంటి అన్యాయం చేయలేదు, కాని వారే తమకు తాము అన్యాయం చేసుకున్నారు.

10. చివరకు చెడు కార్యాలు చేసినవారి ముగింపు చెడుగానే జరిగింది. ఎందుకంటే, వారు అల్లాహ్ సూచనలను అబద్ధాలని నిరాకరించేవారు వాటిని గురించి ఎగతాళి చేసేవారు.

11. అల్లాహ్ యే సృష్టి ప్రారంభిస్తాడు, తరువాత దానిని తిరిగి ఉనికిలోకి (పూర్వస్థితి లోకి) తెస్తాడు, ఆ తరువాత మీరంతా ఆయన వైపునకే మరలింపబడతారు.

12. మరియు ఆ ఘడియ (పునరుత్థానం) ఆసన్నమైన రోజు, అపరాధులందరూ నిరాశ చెందుతారు.

13. మరియు వారు అల్లాహ్ కు భాగస్వాములుగా కల్పించిన వారెవ్వరూ వారి సిఫారసు చేయజాలరు. మరియు వారు కల్పించుకున్న తమ భాగస్వాములను తిరస్కరిస్తారు.

14. మరియు ఆ ఘడియ (పునరుత్థానం) ఆసన్నమైన రోజు, ఆరోజు వారు (ప్రజలు), వేర్వేరు వర్గాలలో విభజింపబడతారు.

15. అప్పుడు ఎవరైతే, విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసి ఉంటారో, వారు ఉద్ధాన వనంలో ఆనందంగా ఉండబడతారు.

5) వంకర అక్షరాలలో ఉన్నవాక్యం నోబుల్ ఖుర్ఆన్ లో ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించబడింది: "వారు దానిని వీరికంటే ఎక్కువ సంఖ్యలో వసింపజేశారు."

16. మరియు ఎవరైతే సత్యతిరస్కారులై మా సూచనలను మరియు పరలోక సమావేశాన్ని తిరస్కరించారో, అలాంటి వారు శిక్షకొరకు హాజరు చేయబడతారు.⁶

17. కావున, మీరు సాయంత్రము వేళ మరియు ఉదయం పూట అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడండి.

18. మరియు ఆకాశాలలోనూ మరియు భూమిలోనూ సర్వస్తోత్రాలు ఆయన (అల్లాహ్)కే మరియు సంధ్యా కాలంలోనూ మరియు మధ్యాహ్నం కాలంలోనూ (స్తోత్రాలు ఆయనకే)!⁷

19. ఆయన సజీవిని నిర్ణీవి నుండి తీస్తాడు. మరియు నిర్ణీవిని సజీవి నుండి తీస్తాడు. మరియు ఆయన భూమి మృత్యుచెందిన తరువాత దానికి ప్రాణంపోస్తాడు. ఇదేవిధంగా మీరుకూడా (గోరీలనుండి) వెలికితీయ బడతారు.

20. మరియు ఆయన సూచనలలో ఒకటి మిమ్మల్ని మట్టి నుండి సృష్టించటం.⁸ ఆ తరువాత మీరు మానవులుగా (భూమిలో) వ్యాపిస్తున్నారు!

21. మరియు ఆయన సూచనలలో; ఆయన మీ కొరకు మీ జాతి నుండియే - మీరు వారివద్ద సౌఖ్యం పొందటానికి - మీ సహవాసులను (అజ్వాబ్లను) పుట్టించి, మీ మధ్య ప్రేమను మరియు కారుణ్యాన్ని

6) చూడండి, 7:147.

7) ఈ రెండు ఆయతులలో ప్రతి దినపు ఐదు నమాజుల ప్రస్తావన ఉంది. తుమ్మాన అంటే మగ్రిబ్ మరియు ఇషా నమాజులు. తు'సబి'హూన అంటే ఫత్ర్ నమాజు. మరియు 'అషియ్యున్ - 'అస్రీ నమాజు, తు'ఖ్'హిరాన్ - "జుఫ్రా నమాజు అని అర్థం (ప'త్తీ అల్-ఖదీర్). ఇంకా చూ. 11:114, 17:78 ; 20:130.

8) చూ. 3:59, 23:12 మరియు ఇతర చోట్లలో.

కలిగించడం. నిశ్చయంగా, ఇందులో ఆలోచించే వారికి ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

22. మరియు ఆయన సూచనలలో ఆయన ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ సృష్టించడం; మరియు మీ భాషలలో మరియు మీ రంగులలో ఉన్న విభేదాలు కూడా ఉన్నాయి. నిశ్చయంగా, ఇందులో జ్ఞానులకు ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

23. మరియు ఆయన సూచనలలో, మీరు రాత్రిపూట మరియు పగటిపూట, నిద్ర పోవటం మరియు మీరు ఆయన అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించడం కూడా ఉన్నాయి. నిశ్చయంగా, ఇందులో శ్రద్ధతో వినేవారికి ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

24. మరియు ఆయన సూచనలలో, ఆయన మీకు మెరుపును చూపించి, భయాన్ని మరియు ఆశను కలుగజేయడం,⁹ మరియు ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించి దానితో నిర్జీవి అయిన భూమికి ప్రాణం పోయడం కూడా ఉన్నాయి. నిశ్చయంగా, ఇందులో బుద్ధిమంతులకు ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

25. మరియు ఆయన సూచనలలో, ఆయన ఆజ్ఞతో భూమ్యాకాశాలు నిలకడ కలిగి ఉండటం.¹⁰ ఆ తరువాత ఆయన మిమ్మల్ని ఒక్కపిలుపు పిలువగానే మీరంతా భూమి నుండి లేచి ఒకేసారి బయటికి రావటం కూడా ఉన్నాయి.

26. మరియు ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో ఉన్న సమస్తమూ ఆయనదే. అన్నీ ఆయనకే ఆజ్ఞావర్తనులై ఉంటాయి.

27. మరియు ఆయనే సృష్టి ఆరంభించిన వాడు, ఆ తరువాత దానిని తిరిగి ఉనికిలోకి

9) వర్షం కురువవచ్చునే ఆశ. చూడండి, 13:12.

10) చూడండి, 13:2.

తెచ్చేవాడు.¹¹ ఇది ఆయనకు ఎంతో సులభమైనది. భూమ్యా కాశాలలో ఆయన సామ్యమే సర్వోన్నతమైనది.¹² ఆయనే సర్వశక్తిమంతుడు, మహా వివేచనాపరుడు.

28. ఆయన, స్వయంగా మీకే చెందిన ఒక ఉపమానాన్ని మీకు తెలుపుతున్నాడు. ఏమీ? మేము మీకు జీవనోపాధిగా సమకూర్చిన దానిలో మీ బానిసలు మీతో పాటు సరిసమానులుగా, భాగ స్వాములు కాగలరా? మీరు పరస్పరం ఒకరి పట్ల నొకరు భీతికలిగి ఉన్నట్లు వారిపట్ల కూడా భీతి కలిగిఉంటారా? ఈ విధంగా మేము బుద్ధి మంతులకు మా సూచనలను వివరిస్తూ ఉంటాము.¹³

29. కాని దుర్మార్గులైనటువంటి వారు, తెలివి లేనిదే, తమ కోరికలను అనుసరిస్తారు. అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టత్వంలో వదిలిన వ్యక్తికి మార్గదర్శకత్వం ఎవడు చేయగలడు? ¹⁴

11) చూడండి, 10:4.

12) చూడండి, 42:11.

13) చూడండి, 16:75-76. ఇటువంటి సామెతలకు, మానవులు, తమతోటి మానవులైన బానిసలను తమతో పాటు సమానులుగా స్వీకరించలేరు. అయితే అల్లాహ్ (సు.త.) సర్వసృష్టి కర్త తాను సృష్టించిన దానిని తనకు సమానంగా ఏ విధంగా స్వీకరించగలడు. ఆయన (సు.త.)ను వదలి, ఆయన పుట్టించిన వాటిని ఆరాదించటం ఎలా క్షమించగలడు. అందుకే ఆయన ఖుర్ఆన్‌లో వ్యక్తం చేశాడు. పిర్క్ (అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడం) ఆయన (సు.త.) ఎన్నటికీ క్షమించడు.

14) ఎందుకంటే అల్లాహ్ (సు.త.) తరఫునుండి వారికే మార్గదర్శకత్వం లభిస్తుంది, ఎవరైతే మార్గదర్శకత్వాన్ని అపేక్షిస్తారో! ఇక ఎవరైతే హృదయ పూర్వకంగా అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గదర్శకత్వాన్ని అపేక్షించరో ఆయన వారిని

మరియు వారికి సహాయ పడేవారు ఎవ్వరూ ఉండరు.

30. కావున నీవు నీ ముఖాన్ని, ఏకాగ్ర చిత్తంతో, సత్యధర్మం (ఇస్లాం) దిశలో స్థిరంగా నిలుపు. అల్లాహ్ మానవులను ఏ స్వభావంతో పుట్టించాడో, ఆ స్వభావంపైనే వారు ఉంటారు.¹⁵ అల్లాహ్ సృష్టి స్వభావాన్ని (ఎవ్వరూ) మార్చలేరు. ఇదే సరైన ధర్మం, కాని చాలామంది ఇది ఎరుగరు. (1/4)

31. * (ఎల్లప్పుడు) మీరు ఆయన వైపునకే పశ్చాత్తాపంతో మరలుతూ ఉండండి. మరియు ఆయన యందు భయభక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు నమాజ్‌ను స్థాపించండి. మరియు ఆయన (అల్లాహ్)కు సాటి

మార్గభ్రష్టత్వంలో పడలుతాడు. ఇదే సున్న తుల్లాహ్ - అల్లాహ్ (సు.త.) సంప్రదాయం. ఈ విషయం ఖురఆన్‌లో ఎన్నో సార్లు విశదీకరించ బడింది. అల్లాహ్ (సు.త.) మానవులకు మరియు జిన్నాతులకు మంచి చెడుల మధ్య విచక్షణా జ్ఞానాన్ని సంగి; విశ్వసించి, మంచి పనులు చేసేవారికి స్వర్గం మరియు చెడుదారి పట్టేవారికి నరకం, అని వ్యక్తంచేశాడు. మరియు ప్రతి యుగం వారికి, అల్లాహ్ (సు.త.) ను మాత్రమే ఆరాధించమని మరియు మంచిని చేయమని ఆదేశించటానికి, చెడు నుండి నివారించటానికి మార్గ దర్శకులుగా ప్రవక్తలను పంపి, వారి వద్దకు దివ్యజ్ఞానం (వహీ) పంపుతూ వచ్చాడు. చూ. 14:4 మరియు 2:7.

15) దైవప్రవక్త ('స'అస) ప్రవచనం: 'ప్రతివ్యక్తి పుట్టుకతో స్వాభావికంగా అల్లాహ్ (సు.తా)కు విధేయుడు (ముస్లిం) అయి ఉంటాడు. కానీ ముస్లింమేతరులైన అతని తల్లిదండ్రులు అతనిని యూదుడు, క్రైస్తవుడు, మజాసీ (లేక ఇతర మతస్తుడి)గా చేస్తారు,' ('స'హీ'హ్ బు'ఖారీ మరియు 'స'హీ'హ్ ముస్లిం).

(భాగస్వాములు) కల్పించే వారిలో చేరిపోకండి;

32. వారిలో ఎవరైతే, తమ ధర్మాన్ని విభజించి వేర్వేరు తెగలుగా చేసుకున్నారో! ప్రతివర్గం వారు తమ వద్దనున్న దాని (సిద్ధాంతం)తోనే సంతోష పడుతున్నారు.¹⁶

33. మరియు మానవులకు ఆపద వచ్చినప్పుడు, వారు తమ ప్రభువు వైపునకు పశ్చాత్తాపంతో మరలి ఆయనను వేడు కుంటారు. ఆ తరువాత ఆయన కారుణ్యం నుండి కొంత వారికి రుచి చూపించినప్పుడు, వారిలో కొందరు తమ ప్రభువుకు సాటి (భాగ స్వాములను) కల్పించసాగుతారు;¹⁷

34. మేము వారికి ప్రసాదించిన దానికి (అనుగ్రహాలకు) కృతఘ్నుత చూపటానికి (వారు అలా చేస్తారు). సరే! మీరు కొంత కాలం సుఖసంతోషాలు అనుభవించండి, త్వరలోనే మీరు (మీ ముగింపును) తెలుసుకుంటారు.

35. లేక మేము వారిపై ఏదైనా ప్రమాణాన్ని¹⁸ అవతరింపజేశామా, అది

16) అంటే ప్రతి ధర్మం, తెగ లేక వర్గం వారు తాము అనుసరించే దానితోనే సంతృప్తులై ఉంటారు. మరియు వారివద్ద దానిని సమర్థించే వాదాలు కూడా ఉంటాయి. వాస్తవానికి సత్యం మీద ఒకే ఒక్క ధర్మం, తెగ ఉండగలదు. ఆ ధర్మమే - అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గదర్శకత్వం చేసిన, ప్రవక్తలందరూ మరియు చివరిప్రవక్త ముహమ్మద్ ('స'అస) కూడా అనుసరించి, బోధించిన ధర్మం - ఇస్లాం; మహ్ ప్రవక్త ('స'అస) మరియు అతని అనుచరు (ర'దీ. 'అమ్మమ్)లు అనుసరించిన ధర్మం. ఇంకా చూడండి, 6:159, 21:92-93 మరియు 23:52-53.

17) చూడండి, 16:54.

18) సుల్‌తానున్. అంటే ఇక్కడ దివ్యజ్ఞానం వహీ అని అర్థం.

వారు ఆయనకు కల్పించే భాగస్వాములను గురించి పలుకటానికి?¹⁹

36. మరియు మేము మానవులకు కారుణ్యపు రుచి చూపించినప్పుడు వారు దానితో చాలా సంతోషపడతారు. కాని వారు తమ చేతులారా చేసుకున్న కర్మల ఫలితంగా²⁰ వారికేదైనా కీడుకలిగితే నిరాశచెందుతారు.

37. ఏమీ? వారికి తెలియదా? అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి జీవనోపాధిని పుష్కలంగా ఇస్తాడని మరియు (తాను కోరిన వారికి) మితంగా ఇస్తాడని? నిశ్చయంగా, ఇందులో విశ్వసించేవారికి ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

38. కావున నీవు నీ బంధువుకు అతని హక్కు ఇవ్వు మరియు యాచించని పేదవానికి మరియు బాటసారికి (కూడా).²¹ ఇది అల్లాహ్ ప్రసన్నతను కోరేవారికి ఎంతో ఉత్తమమైనది. మరియు ఇలాంటి వారే సాఫల్యము పొందేవారు.

39. మరియు మీరు ప్రజలకు - రిబా'²² (వడ్డీ మీద డబ్బు / కానుకలు) ఇచ్చి దాని

19) చూడండి, 35:40.

20) చూడండి, 4:79.

21) చూడండి, 17:26. బంధువులకు, పేదవారికి మరియు బాటసారులకు మీరు ఇచ్చేది వారిపై చేసిన అనుగ్రహం కాదు. మీరు వారిహక్కు చెల్లిస్తున్నారు. పేదవాడైన దగ్గరి బంధువుకు ఇవ్వటం వల్ల రెండింటిలు పుణ్యం దొరుకుతుంది. ఒకటి నీవు నీ దగ్గరివానికి ఇచ్చినందుకు, రెండవది పేదవానికి ఇచ్చినందుకు ('స. హదీస్').

22) రిబా': వడ్డీ అనేపదం ఖుర్రాన్ అవతరణా క్రమంలో ఈ ఆయత్లో మొదటిసారి వచ్చింది. దాని అర్థం: ఏదైనా ఇచ్చి - ఇచ్చిన దానికంటే - ఎక్కువ తీసుకోవటం. ఇబ్నె 'అబ్బాస్ మరియు చాలామంది ఇతర 'సహాబీలు (ర.ది.'అస్తమ్) ఈ ఆయత్లో వచ్చిన పదం రిబా' అంటే ఈ విధమైన వ్యాఖ్యానం కూడా

ద్వారా వారి సంపద నుండి వృద్ధిపొందాలని - ఇచ్చే ధనం, అల్లాహ్ దృష్టిలో ఏ మాత్రం వృద్ధిపొందదు. మరియు మీరు అల్లాహ్ ప్రసన్నతను పొందే ఉద్దేశంతో ఏదైనా దానం ('జకాత్) చేస్తే అలాంటి వారి (సంపద) ఎన్నో రెట్లు అధికమవుతుంది.

40. అల్లాహ్ యే మిమ్మల్ని పుట్టించాడు, తరువాత జీవనోపాధినిచ్చాడు. తరువాత ఆయనే మిమ్మల్ని మరణింపజేస్తాడు. ఆ తరువాత మళ్ళీ బ్రతికిస్తాడు. అయితే? మీరు (అల్లాహ్ కు) సాటిగా (భాగస్వాములుగా) కల్పించినవారిలో, ఎవడైనా వీటిలో నుండి ఏదైనా ఒక్క పనిని చేయగలవాడు ఉన్నాడా!²³ ఆయన సర్వలోపాలకు అతీతుడు, మీరు సాటికల్పించే భాగ స్వాములకంటే ఆయన మహోన్నతుడు.

41. మానవులు తమ చేజేతులూ సంపాదించుకున్న దాని ఫలితంగా భూమిలో మరియు సముద్రంలో కల్లోలం వ్యాపించింది. ఇది వారిలో కొందరు చేసిన దుష్కర్మల ఫలితాన్ని రుచి చూపటానికి, బహుశా ఇలాగైనా వారు (అల్లాహ్ వైపునకు) మరలుతారేమోనని!

ఇచ్చారు: ఒక పేదవాడు ఒక ధనవంతునికి లేక ఒక వ్యక్తి తన రాజుకు, లేక ఒక సేవకుడు తనను పెట్టుకున్న వానికి, తాను ఇచ్చిన దానికంటే ఎక్కువ తిరిగివచ్చుననే ఆశతో, ఇచ్చే బహుమానం, అని. ఇచ్చేటప్పుడు, ఎక్కువ తిరిగి వస్తుంది అనే భావన ఉండటం వల్లనే, ఇది నిషిద్ధం చేయబడింది (ఇబ్నె-కసీర్, అయ్సర్ అత్తఫాసీర్). చూ. 3:130; 2:275-281.

23) దైవప్రవక్త ('స'అస) ప్రవచనం: 'ఒక దుష్టుడు మరణిస్తే, కేవలం మానవులే గాక పశుపక్షులు, చెట్లు చేమలు కూడా వాని నుండి శాంతి పొందుతాయి.' ('సహీహ్ బుఖారీ, ముస్లిం).

42. వారితో ఇలా అను: "భూమిలో ప్రయాణం చేసి చూడండి, మీకు పూర్వం గతించిన వారి ముగింపు ఎలా జరిగిందో! వారిలో చాలామంది బహుదైవారాధకులుండేరి."

43. కావున నీవు నీ ముఖాన్ని సరైన దర్శం (ఇస్లాం) వైపునకే స్థిరంగా నిలుపు ²⁴ - అల్లాహ్ తరపు నుండి - ఆ రోజు రాకముందే దేనినైతే ఎవ్వడూ తొలగించలేడో! ఆ రోజు వారు పరస్పరం చెదిరిపోయి వేరవుతారు. ²⁵

44. సత్యాన్ని తిరస్కరించినవాడు, తన తిరస్కార ఫలితాన్ని అనుభవిస్తాడు. మరియు సత్యార్థాలు చేసిన వారు, తమ కొరకే (సాఫల్యమార్గాన్ని) తయారుచేసుకుంటారు.

45. ఇది ఆయన (అల్లాహ్), తన అనుగ్రహంతో విశ్వసించి సత్యార్థాలు చేసే వారికి ప్రతిఫలమివ్వటానికే. ²⁶ నిశ్చయంగా, ఆయన సత్యతిరస్కారులను ప్రేమించడు.

46. ఇక ఆయన సూచనలలో ఆయన గాలులను శుభవార్తలిచ్చేవిగా పంపి, మీకు తన కారుణ్యాన్ని రుచి చూపటం మరియు ఆయన ఆజ్ఞతో ఓడలను నడిపి, మిమ్మల్ని

24) అల్లాహ్ (సు.త.) దృష్టిలో సత్యధర్మం: అంటే - అల్లాహ్ (సు.త.)కు దాస్యం (ఇస్లాం) - మాత్రమే. చూడండి, 3:19.

25) ఒకటి విశ్వాసులది, రెండవది సత్య తిరస్కారులది.

26) స్వర్గం పొందటానికి కేవలం విశ్వసించి సత్యార్థాలు చేయటమే సరిపోదు. దానికి అల్లాహ్ (సు.త.) అనుగ్రహం కూడా ఉండాలి. ఆయన (సు.త.) యే సత్యార్థాల ప్రతిఫలాన్ని ఎన్నో రెట్లు అధికంచేసి ఇస్తాడు.

ఆయన అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించనివ్యటం కూడా ఉన్నాయి. ఇవన్నీ, బహుశా మీరు కృతజ్ఞతలు చూపుతారేమోనని!

47. మరియు వాస్తవానికి మేము నీకు పూర్వం కూడా, సందేశహరులను తమ తమ జాతివారి వద్దకు పంపాము. ²⁷ వారు, వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలను తీసుకొని వచ్చారు. ఆ తరువాత కూడా నేరం చేసిన వారికి తగిన ప్రతీకారం ²⁸ చేశాము. మరియు విశ్వాసులకు సహాయం చేయటం మా కర్తవ్యం.

48. అల్లాహ్ యే గాలులను పంపేవాడు, కావున అవి మేఘాలను పైకిఎత్తుతాయి, ఆ తరువాత ఆయన వాటిని తాను కోరినట్లు ఆకాశంలో వ్యాపింపజేస్తాడు. మరియు వాటిని ముక్కలు ముక్కలుగా చేసి, తరువాత వాటి మధ్య నుండి వర్షాన్ని కురిపిస్తాడు. ఆయన దానిని తన దాసులలో తాను కోరినవారిపై కురిపించగా వారు సంతోషపడతారు!

49. మరియు వాస్తవానికి, అది (వర్షం) కురువక ముందు వారు ఎంతో నిరాశచెంది ఉండేవారు.

50. కావున (ఓ మానవుడా!) అల్లాహ్ కారుణ్య చిహ్నాలను చూడు: ఆయన నిర్దీవంగా ఉన్న భూమిలో ఏ విధంగా ప్రాణం పోస్తాడో! నిశ్చయంగా, ఇదేవిధంగా ఆయన (మరణా నంతరం) మృతులకు కూడా ప్రాణం

27) చూడండి, 10:74.

28) **అల్-ముంతఫిమ్ (81):** (సేకరించబడిన పదం) *The Retributor*, ప్రతీకారం చేయగల వాడు. Avenger of evil, ప్రతీకారం తీర్చుకునే వాడు, దుష్టులను శిక్షించే వాడు. చూడండి, 32:22. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

పోస్తాడు! మరియు ఆయన ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

51. మరియు మేము గాలిని పంపితే, దాని నుండి వారి పంటలను పసుపుపచ్చగా మారి పోవటాన్ని చూసిన తరువాత వారు కృతఘ్నులకు లోనవుతారు (సత్యతిరస్కారులవుతారు).

52. నిశ్చయంగా, నీవు (ఓ ము'హమ్మద్!) మృతులకు వినిపించలేవు. మరియు నీవు వెనుదిరిగిపోయే చెవిటివారికి కూడా సందేశాన్ని వినిపించలేవు.

53. మరియు నీవు అంధులను, వారి మార్గభ్రష్టత్వం నుండి తప్పించి, వారికి మార్గదర్శకత్వం చేయలేవు. నీవు కేవలం విశ్వసించి, అల్లాహ్ కు విధేయులు (ముస్లింలు) అయిన వారికి మాత్రమే మా సూచనలు వినిపించగలవు.²⁹ (3/8)

54. * అల్లాహ్ యే మిమ్మల్ని బలహీన స్థితిలో పుట్టించిన వాడు. మళ్ళీ ఆ బలహీన స్థితి, తరువాత మీకు బలాన్ని ఇచ్చాడు. ఆ బలం తరువాత మళ్ళీ మిమ్మల్ని బలహీనులుగా, ముసలివారిగా చేశాడు. ఆయన తాను కోరింది సృష్టిస్తాడు. మరియు కేవలం ఆయనే సర్వజ్ఞుడు సర్వసమర్థుడు.

55. మరియు ఆ ఘడియ³⁰ సంభవించిన రోజు, అపరాధులు, ప్రమాణం చేస్తూ: "మేము ఒక ఘడియ సేపు కంటే ఎక్కువ కాలం (ప్రపంచంలో) ఉండలేదు" అని అంటారు. ఇదేవిధంగా వారు (ప్రాపంచిక జీవితంలో) భ్రమలో ఉండేవారు.³¹

29) ఇటువంటి ఆయత్లకు చూ. 27:80-81.

30) ఆ ఘడియ అంటే పునరుత్థాన ఘడియ. అదే ఈ లోకపు ఆఖరు ఘడియ.

31) చూడండి, 10:45, 17:52.

56. మరియు జ్ఞానం మరియు విశ్వాసం అనుగ్రహింపబడినవారు ఇలా అంటారు: "వాస్తవానికి అల్లాహ్ మూలగ్రంథం³² ప్రకారం మీరు పునరుత్థాన దినం వరకు (ఇహలోకంలో) ఉంటిరి. ఇక ఇదే ఆ పునరుత్థానదినం, కాని నిశ్చయంగా! మీరిది తెలుసుకోలేక పోయారు."

57. కనుక ఆ రోజు దుర్మార్గులకు, వారి సాకులు ఏ మాత్రం ప్రయోజనకరం కావు మరియు వారికి తమను తాము సరిదిద్దుకునే అవకాశం కూడా ఇవ్వబడదు.

58. మరియు వాస్తవానికి, మేము ఈ ఖుర్ఆన్ లో ప్రజలకు, ప్రతి ఒక్క విషయపు ఉపమానాన్ని బోధించాము.³³ అయినా నీవు వారివద్దకు ఏ అద్భుత సూచన (ఆయత్) తెచ్చినా, వారిలో సత్యతిరస్కారులైన వారు ఇలా అంటారు: "మీరు కేవలం బూటకాలే పలుకుతున్నారు."

59. ఈ విధంగా, అల్లాహ్ జ్ఞానహీనుల హృదయాల మీద ముద్రవేస్తాడు.³⁴

60. కావున నీవు సహనం వహించు! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యం! కావున విశ్వాసహీనులు నిన్ను వ్యాకుల పరచరాదు సుమా!

*****

32) కితాబ్ ఇల్లాహీ. అంటే అల్లాహ్ వ్రాసిన ఉందిన లా'హ్ మ'హ్ పూ'జ్, మూల గ్రంథం.

33) చూడండి, 39:27.

34) చూడండి, 2:7.

***

31. సూరహ్ లుఖ్యాన్

ఇంతకు ముందు సూరహ్ వలే ఈ సూరహ్ కూడా మధ్య మక్కా కాలంలో, హిజ్రతకు 6-7 సంవత్సరాలకు పూర్వం అవతరింపజేయబడింది. ఈ సమూహంలో ఇది మూడవది. లుఖ్యాన్ ('అ.స.) ఒక మంచి జ్ఞానవంతుడు మరియు ప్రజ్ఞుడు. 34 ఆయాతులున్న ఈ సూరహ్ పేరు 12వ ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. అలిఫ్-లామ్-మీమ్.¹
2. ఇవి వివేకంతో నిండిఉన్న గ్రంథ సూచనలు (ఆయాత్).
3. (ఇందులో) సజ్జనులకు² మార్గదర్శకత్వమూ మరియు కారుణ్యమూ ఉన్నాయి.
4. (వారికే) ఎవరైతే నమాజ్ను స్థాపించి విధిదానం ('జకాత్) ఇస్తారో³ మరియు పరలోక జీవితం మీద దృఢమైననమ్మకం కలిగి ఉంటారో;
5. అలాంటి వారే, తమ ప్రభువు తరపు నుండి (వచ్చిన) మార్గదర్శకత్వం మీద ఉన్న వారు. మరియు అలాంటి వారే సాఫల్యం పొందేవారు.
6. మరియు మానవులలో కొందరు - జ్ఞానం లేక, వ్యర్థ కాలక్షేపం చేసే మాటలను కొని⁴ - ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి

- 1) ఈ అక్షరాలను ముఖ్యత ఆత్ అంటారు. వీటి అర్థం మరియు కొన్ని సూరాహ్ ల ప్రారంభంలో ఇవి ఎందుకు వ్రాయబడ్డాయో కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) కు మాత్రమే తెలుసు.
- 2) ము'హ్ సినీనీ, ము'హ్ సినీ (ఏ.వ.): దీనికి మూడు అర్థాలున్నాయి. (1) ఉపకారం చేసేవాడు; తన తల్లి దండ్రులకు, బంధువులకు, మొదలైన వారికి. (2) సత్కార్యాలు చేసేవాడు మరియు పాపాల నుండి దూరంగా ఉండేవాడు. (3) అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క ఆరాధన - భక్తి, శ్రద్ధ, దైవభీతి మరియు ఏకాగ్రతతో - చేసేవాడు.
- 3) చూడండి, 2:2-4.
- 4) అంటే సంగీతం మరియు ఇతర వృధా మాటలలో విషయాలలో కాలక్షేపం చేయడానికి వాడే వస్తువులు.

తప్పించే వారున్నారు మరియు వారు దానిని (అల్లాహ్ మార్గాన్ని) పరిహాసం చేస్తుంటారు. అలాంటి వారికి అవమాన కరమైన శిక్ష పడుతుంది.

7. అలాంటి వానికి, మా సూచనలు (ఆయాత్) వినిపింపజేసినప్పుడు, అతని రెండు చెవులలో చెవుడు ఉన్నట్లుగా, అతడు వాటిని విననే లేదన్నట్లుగా, అహంకారంతో మరలి పోతాడు.⁵ వానికి అతి బాధాకరమైన శిక్ష పడుతుందనే వార్తను వినిపించు.

8. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే విశ్వాసించి, సత్కార్యాలు చేస్తారో, వారి కొరకు పరమానందకరమైన స్వర్గవనాలుంటాయి.

9. వారు, శాశ్వతంగా వాటిలో ఉంటారు. ఇది అల్లాహ్ యొక్క సత్య వాగ్దానం. మరియు ఆయన సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

10. మీరు చూస్తున్నారు కదా! ఆయన ఆకాశాలను స్థంభాలు లేకుండానే సృష్టించాడు.⁶ మరియు భూమిలో పర్వతాలను నాటాడు, అది మీతోపాటు కదలకుండా ఉండాలని,⁷ మరియు దానిలో ప్రతి రకమైన ప్రాణిని నివసంపజేశాడు. మరియు మేము ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించి, దానిలో రకరకాల శ్రేష్ఠమైన (పదార్థాలను)⁸ ఉత్పత్తిచేశాము.

5) చూడండి, 23:66-67.

6) చూడండి, 13:2.

7) చూడండి, 16:15.

8) 'జోజిన్' అంటే ప్రతి రకమైన దాన్యాలు మరియు ఫలాలు, (ము'హమ్మద్ జానాగడి).

11. ఇదంతా అల్లాహ్ సృష్టియే! ఇక ఆయన తప్ప ఇతరులు ఏమి సృష్టించారో నాకు చూపండి. అలాకాదు ఈ దుర్మార్గులు స్పష్టంగా మార్గభ్రష్టత్వంలో పడి ఉన్నారు.

12. మరియు నిశ్చయంగా, మేము లుఖ్యాన్ కు వివేకాన్ని ప్రసాదించాము,⁹ అతను అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞుడుగా ఉండాలని. మరియు ఎవడైతే ఆయనకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతాడో, అతడు నిశ్చయంగా, తన మేలుకోరకే కృతజ్ఞతలు తెలుపుతాడు. మరియు కృతఘ్నతకు పాల్పడిన వాడు, నిశ్చయంగా అల్లాహ్ స్వయంసమ్మర్దను, సర్వస్తోత్రాలకు అర్హుడని (తెలుసుకోవాలి).

13. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) లుఖ్యాన్ తన కుమారునికి హితబోధ చేస్తూ ఇలా అన్నాడు: "ఓ నా పుత్రుడా! అల్లాహ్ కు సాటి (భాగ స్వాములను) కల్పించకు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు భాగస్వాములను కల్పించటం (బహుదైవారాధన) మహా దుర్మార్గము.

14. "మరియు (అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు): 'మేము మానవునకు తన తల్లిదండ్రుల యెడల మంచితనంతో మెలగటం విధిగా జేశాము. అతని తల్లి అతనిని బలహీనతపై బలహీనతను సహిస్తూ (తన గర్భంలో) భరిస్తుంది. మరియు ఆ బిడ్డ చనుపాలు మాన్పించే గడువు రెండు సంవత్సరాలు. నీవు నాకు మరియు నీ తల్లి-

మరొకార్థం: రకరకాల జీవరాశి, (నేబుల్ ఖుర్ఆన్) రెండూ సరైనవే. ఇంకా చూ. 26:7.

9) లుఖ్యాన్ (అ.స.): ఒక మహా సత్పురుషుడు. అల్లాహ్ (సు.త.) అతనికి (అ.స.) మంచి జ్ఞానం, దూరదృష్టి, దైవభీతి మరియు వివేచనాశక్తిని ప్రసాదించాడు.

దండ్రులకు కృతజ్ఞుడవై ఉండు. నీకు నా వైపునకే మరలి రావలసి ఉన్నది.¹⁰

15. " 'మరియు ఒకవేళ వారిరువురు - నీవు ఎరగని దానిని - నాకు (అల్లాహ్ కు) భాగస్వామిగా చేర్చమని, నిన్ను బలవంతం చేస్తే, వారి మాటను నీవు ఏ మాత్రం వినకు.¹¹ మరియు ఇహలోక విషయాలలో ధర్మ సమ్మతమైన వాటిలో వారికి తోడుగా ఉండు. మరియు పశ్చాత్తాపంతో నా వైపుకు మరలేవాని మార్గాన్ని అనుసరించు. తరువాత మీరంతా నావైపునకే మరలి రావలసి ఉన్నది. అప్పుడు నేను మీరు చేసే కర్మలను గురించి మీకు తెలుపుతాను.'

16. "ఓ నా కుమారా! ఒక వేళ నీ కర్మ ఆవగింజంత ఉండి, అది ఒక పెద్ద రాతిబండలో గానీ, ఆకాశాలలో గానీ లేదా భూమిలో గానీ దాగివున్నా, అల్లాహ్ దానిని తప్పక (వెలుగులోకి) తెస్తాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ఎంతో సూక్ష్మగ్రాహి, సర్వం తెలిసిన వాడు.

17. "ఓ నా కుమారా! నమాజ్ ను స్థాపించు మరియు ధర్మాన్ని ఆదేశించు మరియు అధర్మాన్ని నిషేధించు, ఆపదలో సహనం వహించు. నిశ్చయంగా, ఇవి ఎంతో గట్టిగా ఆజ్ఞాపించబడిన విషయాలు.¹²

18. "మరియు నీ చెంపలను గర్వంతో, ప్రజల యెదుట ఉబ్బించకు.¹³ మరియు

10) చూడండి, 17:23-24.

11) చూడండి, 29:8.

12) వంకర అక్షరా (Italics)లలో ఉన్నది నేబుల్ ఖుర్ఆన్ లో ఉన్న తాత్పర్యం.

13) పైన ఉన్నది ముహమ్మద్ జూనాగడీ గారి తాత్పర్యం. ఈ వాక్యపు తాత్పర్యం నేబుల్ ఖుర్ఆన్ లో ఇలా ఉంది: "ప్రజలతో ముఖం ప్రక్కకు త్రిప్పుకొని (చిట్టించుకొని) గర్వంతో మాట్లాడకు."

భూమిపై అహంకారంతో నడవకు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ దాంబికాలు చెప్పుకొని, విర్రవీగే వాడంటే ఇష్టపడడు.

19. "మరియు నీ నడకలలో వినవ్రుత పాటించు.¹⁴ మరియు నీ స్వరాన్ని తగ్గించు. నిశ్చయంగా, స్వరాలలో అన్నిటికంటే కరకైన (విననొంపుకానిది) గాడిద స్వరమే!"

20. ఏమీ? ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో ఉన్న సకల వస్తువులను వాస్తవానికి అల్లాహ్ మీకు ఉపయుక్తంగా చేశాడనీ¹⁵ మరియు ఆయన బహిరంగంగానూ మరియు గోప్యంగానూ తన అనుగ్రహాలను, మీకు ప్రసాదించాడనీ, మీకు తెలియదా? మరియు ప్రజలలో కొందరు ఎలాంటి జ్ఞానం, మార్గదర్శకత్వం మరియు వెలుగు చూపే స్పష్టమైన గ్రంథం లేనిదే అల్లాహ్ ను గురించి వాదులాడేవారున్నారు!

21. మరియు వారితో: "అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన దానిని అనుసరించండి!" అని అన్నప్పుడు, వారు: "కాదు మా తండ్రి-తాతలు నడిచిన మార్గాన్నే మేము అనుసరిస్తాము." అని అంటారు. ఏమీ? షైతాన్ వారిని భగభగమండే అగ్ని వైపునకు ఆహ్వానిస్తున్నప్పటికీ, (వారు అలాంటి మార్గాన్నే అనుసరిస్తారా)?¹⁶ (1/2)

22. * ఎవడైతే, తన ముఖాన్ని (తనను తాను) అల్లాహ్ కు సమర్పించుకొని¹⁷ సజ్జనుడై ఉంటాడో, అలాంటి వాడు నిస్సందేహంగా దృఢమైన ఆధారాన్ని పట్టుకున్నవాడే! మరియు సకల వ్యవహారాల ముగింపు (తీర్పు) అల్లా వద్దనే ఉంది.

14) చూడండి, 25:63.

15) చూడండి, 14:32-33.

16) చూడండి, 2:14 మరియు 15:17.

17) చూడండి, 2:112.

23. మరియు సత్యాన్ని తిరస్కరించేవాని, తిరస్కారం నిన్ను దుఃఖానికి గురిచేయ కూడదు. వారందరి మరలింపు మా వైపునకే ఉంది; అప్పుడు మేము వారు చేసిన కర్మలను వారికి తెలుపుతాము. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు హృదయాలలో ఉన్న విషయాలు సైతం బాగా తెలుసు.

24. మేము వారిని కొంత కాలం సుఖాలను అనుభవించనిస్తాము. ఆ తరువాత మేము వారిని కఠినమైన శిక్షవైపుకు త్రోస్తాము.

25. ఒకవేళ మీరు వారిని: "ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ సృష్టించింది ఎవరు?" అని అడిగితే! వారు నిస్సంకోచంగా అంటారు: "అల్లాహ్!" అని. వారితో అను: "సర్వస్తోత్రాలకు అర్హుడు అల్లాహ్ మాత్రమే!" కాని వారిలో చాలా మందికి ఇది తెలియదు.

26. ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో నున్న సమస్తమూ అల్లాహ్ కే చెందుతుంది. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్! కేవలం ఆయనే సర్వసంపన్నుడు, సర్వస్తోత్రాలకు అర్హుడు.

27. ఒకవేళ వాస్తవానికి, భూమిలో ఉన్న వృక్షాలన్నీ కలములై ఈ సముద్రం మరియు దానితో పాటు అటువంటి ఏడు సముద్రాల (నీళ్ళంతా) సిరాగా ఉన్నా, అల్లాహ్ మాటలు (సూచనలు వ్రాయటానికి) పూర్తికావు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.¹⁸

28. మీ అందరినీ సృష్టించటం మరియు తిరిగి (సజీవులుగా) లోపటం ఆయనకు ఒకమానవుణ్ణి (సృష్టించి, తిరిగిలోపడం వంటిదే). నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వం చూసేవాడు.

18) ఇటువంటి ఆయనకు చూడండి, 18:109.

29. ఏమీ? నీకు తెలియదా (చూడటం లేదా)? నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ రాత్రిని పగటిలోనికి ప్రవేశింపజేస్తున్నాడని మరియు పగటిని రాత్రిలోకి ప్రవేశింపజేస్తున్నాడని.¹⁹ మరియు సూర్యుణ్ణి మరియు చంద్రుణ్ణి నియమబద్ధులుగా చేసి ఉంచాడనీ ప్రతి ఒక్కటి ఒక నిర్ణీత కాలంలో మరియు (పరిధిలో) తిరుగుతూ ఉంటాయనీ!²⁰ మరియు నిశ్చయంగా, మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ ఎరుగునని?

30. ఇదంతా ఎందుకంటే! నిశ్చయంగా అల్లాహ్, కేవలం ఆయనే సత్యం. మరియు ఆయనను వదిలి వారు ఆరాధించేవన్నీ అసత్యాలు మరియు నిశ్చయంగా అల్లాహ్! కేవలం ఆయనే మహోన్నతుడు, మహనీయుడు (గొప్పవాడు).

31. ఏమీ? నీకు తెలియదా? మీకు కొన్ని సూచనలను తెలుపటానికి, అల్లాహ్ అనుగ్రహంతో, ఓడ సముద్రంలో పయనం చేస్తున్నదనీ? నిశ్చయంగా, ఇందులో సహనం వహించే ప్రతివానికీ, కృతజ్ఞునికీ, ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

32. మరియు వారిని సముద్రపు అల, మేఘంగా క్రమ్ముకున్నప్పుడు, వారు పరిపూర్ణ భక్తితో అల్లాహ్‌నే వేడుకుంటారు. కాని ఆయన వారిని రక్షించి ఒడ్డుకు చేర్చిన తరువాత వారిలో కొందరు (విశ్వాస-అవిశ్వాసాల)

19) అంటే చలికాలంలో రాత్రి పెద్దదై పగలు చిన్నదవటం మరియు వేసవి కాలంలో పగలు పెద్దదయి రాత్రి చిన్నదవటం.

20) ఈ నిర్ణీతకాలం, పునరుత్థానదినం కావచ్చు లేక అవి తమ పరిధిలో ఒకసారి చుట్టు తిరిగి మరల మొదటి స్థానానికి వచ్చుటకు పట్టే కాలం కావచ్చు.

మధ్య ఆగిపోతారు.²¹ మరియు మా సూచనలను, కేవలం విశ్వాసపూతకులు, కృతఘ్నులైనవారు మాత్రమే, తిరస్కరిస్తారు.

33. ఓ మానవులారా! మీ ప్రభువునందే భయభక్తులు కలిగిఉండండి, మరియు ఆ దినానికి భయపడండి, (ఏనాడైతే) తండ్రి తన కుమారునికి నష్టపరిహారం చెల్లించలేడో మరియు ఏ కుమారుడు కూడా తన తండ్రికి ఎలాంటి నష్టపరిహారం చెల్లించలేడో! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యం! కావున ఈ ప్రాపంచిక జీవితం మిమ్మల్ని మోసానికి గురిచేయనివ్వకూడదు. మరియు ఆ వంచకుణ్ణి (పైతానును) మిమ్మల్ని అల్లాహ్ విషయంలో వంచనకు గురిచేయ నివ్వకూడదు సుమా!

34. నిశ్చయంగా, ఆ (అంతిమ) ఘడియ జ్ఞానం, కేవలం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే ఉంది. మరియు ఆయనే వర్షం కురిపించేవాడు మరియు గర్బాలలో ఉన్నదాని విషయం తెలిసినవాడు. మరియు తాను రేపు ఏమి సంపాదిస్తాడో, ఏ మానవుడు కూడా ఎరుగదు. మరియు ఏ మానవుడు కూడా తాను ఏ భూభాగంలో మరణిస్తాడో కూడా ఎరుగదు.²² నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మాత్రమే సర్వజ్ఞుడు, సమస్తం తెలిసిన వాడు (ఎరిగిన వాడు).

*****

21) చూడండి, 17:67 మరియు 29:65.

22) పై ఐదు అగోచర విషయాల జ్ఞానం కేవలం అల్లాహ్‌కే ఉంది అవి: (1) అంతిమ ఘడియ సమయం, (2) వర్షం వచ్చే సమయం, (3) మాతృ గర్భంలో ఉన్న దాని గతి, (4) రేపు సంభవించబోయే విషయం మరియు (5) మానవుని మరణస్థానం ('సహీహ్ బు'ఖారీ).

***

32. సూరహ్ అస్-సజ్దహ్

అస్-సజ్దహ్: సాష్టాంగం. ఇది చివరి మక్కా సూరాహ్ లలోనిది. సూరహ్ అల్-ము'మినూన్ (23) తరువాత అవతరింపజేయబడింది. ఇది సూరహ్ అల్-అంకబూత్ (29)తో మొదలైన నాల్గు సూరాహ్ లలో 4వది, చివరిది. దైవప్రవక్త ('సఅస) జుము'అహ్ రోజు ఫజ్ జ్ నమాజ్ లో మొదటి రక'అత్ లో ఈ సూరహ్ (32) మరియు రెండవ రక'అత్ లో సూరహ్ అల్-ఇన్ శాన్ (76), చదివేవారు, (బు'ఖారీ, ముస్లిం). దైవప్రవక్త ('సఅస) రాత్రి నిద్రపోయే ముందు ఈ సూరహ్ మరియు సూరహ్ అల్-ముల్క్ (67) చదివేవారు, (తర్మిజీ' 892; అ'హ్ మద్ 3/340). 30 ఆయాతులున్న ఈ సూరహ్ పేరు 15వ ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. అలిఫ్-లామ్-మీమ్.
2. నిస్సంకోచంగా, ఈ గ్రంథం (ఖుర్ఆన్) అవతరణ సర్వలోకాల ప్రభువు తరపు నుండియే ఉంది.
3. ఏమీ? వారు (అవిశ్వాసులు): "ఇతనే (ముహమ్మద్) దీనిని కల్పించాడు." అని అంటున్నారా? ¹ అలాకాదు! వాస్తవానికి ఇది నీ ప్రభువు తరపునుండి వచ్చిన సత్యం. నీకు పూర్వం హెచ్చరించే వారెవ్వరూ రాని జాతి వారికే నీవు హెచ్చరిక చేయటానికి, బహుశా వారు మార్గదర్శకత్వం పొందుతారేమోనని!
4. అల్లాహ్, ఆయనే ఆకాశాలను భూమిని మరియు వాటి మధ్య ఉన్నదంతా ఆరు దిన ములలో (అయ్యూమ్ లలో) ² సృష్టించాడు ఆ తరువాత సింహాసనాన్ని (అర్షను) అదిష్టించాడు. ఆయన తప్ప మేకు మరొక సంరక్షకుడుగానీ, సిపారసు చేసేవాడు గానీ ఎవ్వడూ లేడు, అయినా మీరు హితబోధ గ్రహించరా?
5. ఆయనే ఆకాశం నుండి భూమి వరకు ప్రతి వ్యవహారాన్ని నడిపిస్తున్నాడు; తరువాత అంతా ఒకే దినమున, ³ ఆయన వద్దకు

- 1) అలాంటప్పుడు వారిని ఇలాంటి గ్రంథాన్ని రచించి తెమ్మను? అనే ప్రశ్నకు చూడండి, 17:88, 52:34. ఇలాంటి 10 సూరాహ్ లవైనా రచించి తెమ్మను? అనే ప్రశ్నకు, 11:13. ఇలాంటి ఒక్క సూరహ్ వైనా రచించి తెమ్మను? అనే ప్రశ్నకు, 2:23, 10:38.
- 2) చూడండి, 7:54 వ్యాఖ్యానం 22.
- 3) అంటే ఇది పునరుత్థానదినం అని, కొందరు వ్యాఖ్యాతలు బోధించారు. అది చాలా

- పోయిచేరుతుంది; దాని (ఆ దినపు) పరిమాణం మీలెక్క ప్రకారం వేయి సంవత్సరాలు.
6. ఆయన (అల్లాహ్)యే అగోచర మరియు గోచర విషయాల జ్ఞానం గలవాడు, సర్వ శక్తిమంతుడు, అపార కరుణాప్రదాత.
7. ఆయన తాను సృష్టించిన ప్రతి దానిని ఉత్తమరీతిలో చేశాడు. మరియు మానవ సృష్టిని మట్టితో ప్రారంభించాడు. ⁴
8. తరువాత అతని సంతతిని ఒక అధమ మైన ద్రవపదార్థపు సారంతో (వీర్యంతో) చేశాడు.
9. ఆ తరువాత, అతనిని యుక్తమైన రూపంలో తీర్చిదిద్ది, అతనిలో తన (నుండి) ప్రాణం (ఆత్మ) ఉండేలా చేశాడు. ⁵ మరియు మీకు వినేశక్తిని, చూసేశక్తిని మరియు హృదయాలను (అర్థం చేసుకునే శక్తిని) ఇచ్చాడు. (అయినా) మీరు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకునేది చాలాతక్కువ!

కష్టతరమైన దినం కావటం వల్ల వేయి సంవత్సరాలవలే కనిపిస్తుంది. చూడండి, 22:47లో కూడా: "...మరియు నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు వద్ద ఒక్క దినం, మీ లెక్కల ప్రకారం వేయి సంవత్సరాలకు సమానమైనది." అని ఉంది. కాని 70:4లో: " యాబై వేల సంవత్సరాలకు సమానమైన (ప్రమాణం) ఒక రోజులో, దేవదూతలు మరియు ఆత్మ (జిబ్రీల్ అ.స.) ఆయన (సు.త.) వద్దకు అధిరోహిస్తారు." అని, ఉంది. అంటే వారు అంత తీవ్రంగా ప్రయాణం చేస్తారన్నమాట.

- 4) చూడండి, 23:12.
- 5) చూడండి, 15:29, 38:72.

10. మరియు వారు (అవిశ్వాసులు) అంటున్నారు: "ఏమీ? మేము నశించి, మట్టిలో కలిసిపోయినా, మేము మళ్ళీ క్రొత్తగా సృష్టించ బడతామా?" అది కాదు! వారు తమ ప్రభువుతో కాబోయే సమావేశాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు.⁶ (5/8)

11.* వారితో ఇలా అను: "మీపై నియమించ బడిన మృత్యుదూత మీ ప్రాణం తీస్తాడు. ఆ తరువాత మీరు మీ ప్రభువు వద్దకు మరలింప బడతారు."

12. మరియు (పునరుత్థాన దినమున) ఈ అపరాధులు, తమ ప్రభువు సమక్షంలో, ఏ విధంగా తమ తలలు వంచుకొని నిలబడి ఉంటారో, నీవు చూడగలిగితే! వారు: "ఓ మా ప్రభూ! మేమిప్పుడు చూశాము మరియు విన్నాము, కావున మమ్మల్ని తిరిగి (భూలోకానికి) పంపించు. మేము సత్యార్థాలు చేస్తాము, నిశ్చయంగా, మాకు ఇప్పుడు నమ్మకం కలిగింది." అని అంటారు.

13. మరియు, మేము కోరినట్లయితే, ప్రతి వ్యక్తికి (ఆత్మకు) దాని మార్గదర్శకత్వం చేసి ఉండేవారము.⁷ కాని, నేను: "నిశ్చయంగా జిన్నాతులు మరియు మానవులందరితో నరకాన్ని నింపేస్తాను." అని పలికిన, నా మాట సత్యమయ్యింది.⁸

14. కావున మీరు మీ యొక్క ఈనాటి సమావేశాన్ని మరచిపోయిన దాని ఫలితాన్ని రుచి చూడండి. నిశ్చయంగా, మేము కూడా మిమ్మల్ని మరచిపోయాము. మరియు మీరు మీ కర్మల ఫలితమైన ఈ శాశ్వత శిక్షను రుచి చూడండి!

6) చూడండి, 13:5.

7) చూడండి, 26:4. అల్లాహ్ (సు.త.) ఎవ్వరినీ సన్మార్గం మీద ఉండటానికి బలవంతం చేయడు కాని మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు. దానిని అనుసరించనివాడు శిక్షకు గురిఅవుతాడు.

8) ఇటువంటి వాక్యాలకు చూ.7:18; 11:119.

15. నిశ్చయంగా వారే, మా సూచనలు (ఆయాత్) వారికి బోధించినప్పుడు, వాటిని విశ్వసించి సాష్టాంగంలో (సజ్జాలో) పడిపోతారు మరియు తమ ప్రభువు పవిత్రతను కొని యాడుతారు మరియు ఆయనను స్తుతిస్తారు మరియు వారెన్నడూ గర్వపడరు; ۞

16. వారు (రాత్తులలో) తమ ప్రక్కలను తమ పరువుల నుండి దూరంచేసి, తమ ప్రభువును భయంతో మరియు ఆశతో వేడుకుంటారు⁹ మరియు మేము వారికి ప్రసాదించిన జీవనోపాధి నుండి ఖర్చుచేస్తారు.

17. కాని వారికి, వారి కర్మల ఫలితంగా వారి కొరకు (పరలోకంలో) కళ్ళకు చలువ నిచ్చే ఎటు వంటి సామగ్రి దాచిపెట్టబడి ఉందో ఏ ప్రాణికి తెలియదు.¹⁰

18. ఏమీ? విశ్వాసి అయినవాడు (దైవ భీతిలేని) అవిధేయునితో సమానుడా? (కాదు)! వారు సరిసమానులు కాలేరు.¹¹

19. ఎవరైతే విశ్వసించి, సత్యార్థాలుచేస్తారో వారికి వారి కర్మలకు ఫలితంగా, వారి ఆతిథ్యం కొరకు స్వర్గవనాలలో నివాసా లుంటాయి.

20. ఇక ఎవరైతే, విద్వేహ వైఖరి అవలంబిస్తారో, వారి నివాసం నరకాగ్నియే. ప్రతిసారి వారు దాని నుండి బయటపడటానికి ప్రయత్నించినపుడల్లా, వారందులోకి తిరిగి నెట్టబడతారు. మరియు వారితో ఇలా అనబడుతుంది: "మీరు తిరస్కరిస్తూ ఉండిన నరకాగ్ని శిక్షను చవి చూడండి."

9) రాత్తులలో లేచి తపాజ్జుద్ (నఫిలీ) నమాజులు చేస్తారు.

10) 'హదీస్' ఖుద్ద్య: నేను నా పుణ్యాత్ములైన దాసుల కొరకు స్వర్గంలో సిద్ధపరచి ఉంచిన వాటిని ఇంతవరకు ఏ కన్నూ చూడలేదు, ఏ చెవి వినలేదు మరియు ఏ మానవుడు కూడా వాటిని గురించి ఆలోచించలేదు, ('సహీహ్ బుఖారీ మరియు 'స.ముస్లిం).

11) ఇటువంటి ఆయతులకు చూడండి, 45:21, 38:28, 59:20 మొదలైనవి.

21. మరియు ఆ పెద్ద శిక్షకు ముందు మేము (ఇహాలోకంలో) వారికి సమీప శిక్షను రుచి చూపు తాము.¹² బహుశా, వారు (పశ్చాత్తాప పడి సత్కార్యాల వైపునకు) మరలి వస్తారేమోనని!

22. మరియు తనప్రభువు సూచన (ఆయాత్) ల ద్వారా హితబోధ చేయబడిన తరువాత కూడా, వాటి నుండి విముఖుడయ్యే వాని కంటే ఎక్కువ దుర్మార్గుడెవడు? నిశ్చయంగా, మేము అలాంటి అపరాధులకు ప్రతీకారం చేసి తీరుతాము.¹³

23. మరియు వాస్తవంగా, మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని ఇచ్చాము. కావున, (ఓ ప్రవక్తా)! నీవు అతనిని (ఇస్రా' రాత్రిలో) కలుసుకోబోయే విషయాన్ని గురించి సందేహంలో పడకు.¹⁴ మరియు మేము దానిని (తొర్రాత్ను) ఇస్రా'యిల్ సంతతి వారికి మార్గదర్శినిగా చేశాము.¹⁵

24. మరియు మేము (ఇస్రా'యిల్ సంతతి) వారిలో నుండి కొందరిని నాయకులుగా చేశాము. వారు, వారికి మా ఆజ్ఞానుసారంగా మార్గదర్శకత్వం చేస్తూ ఉన్నారు - ఎంతవరకైతే వారు సహనం

12) చూడండి, 52:47.

13) **అల్-ముంతఖీమ్ (81):** (సేకరించబడిన పదం) ప్రతీకారం తీర్చుకునే, ప్రతీకారం చేయ గల, దుష్టులను శిక్షించేవాడు. చూ. 30:47.

14) మహాప్రవక్త ('స'అస) మె'అరాజ్ రాత్రిలో మూసా ('అ.స.)ను కలుసుకున్నప్పుడు అతను, దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ ('స'అస)కు, అల్లాహ్ (సు.త.) ను వేడుకొని, నమా'జ్ ల సంఖ్యను, తగ్గించుకోమని సలహా ఇచ్చిన విషయాన్ని ఈ ఆయాత్ సూచిస్తుందని వ్యాఖ్యాతలు అభిప్రాయపడ్డారు.

15) ఇక్కడ సంబోధన మూసా ('అ.స.)కు కూడా కావచ్చు.

వహించి ఉన్నారో మరియు వారు మా ఆయాత్ (సూచనలను) నమ్ముతూ ఉన్నారో!

25. నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు, పునరుత్థాన దినమున, వారికున్న భేదాభిప్రాయాలను గురించి వారిమధ్య తీర్పుచేస్తాడు.¹⁶

26. ఏమీ? వీరికి పూర్వం అనేక తరాలను నాశనం చేసిన విషయం వీరికి మార్గదర్శకత్వం కాదా? వీరు, వారి నివాసస్థలాలలో తిరుగు తున్నారు కదా! నిశ్చయంగా ఇందులో ఎన్నో సూచన లున్నాయి. ఏమీ? వీరు వినటంలేదా?

27. ఏమీ? వారు చూడటం లేదా? నిశ్చయంగా, మేము ఒక బంజరు భూమి వైపునకు నీళ్ళను (వర్షాన్ని) పంపి దాని నుండి పైరును ఉత్పత్తి చేస్తే, దానిని వారి పశువులు మరియు వారూ తింటున్నారని. ఏమీ? వారిది గమనించటం (చూడటం) లేదా?

28. ఇంకా ఇలా అంటున్నారు: "మీరు సత్య వంతులే అయితే, ఆ తీర్పు ఎప్పుడు వస్తుందో చెప్పండి!"¹⁷

29. ఇలా అను: "ఆ తీర్పుదినం నాడు¹⁸ సత్య తిరస్కారులు విశ్వసించగోరినా, అది వారికి వివిధంగానూ పనికిరాదు! మరియు వారికెలాంటి గడువు కూడా ఇవ్వబడదు."

30. కావున నీవు వారితో విముఖుడవగు!¹⁹ మరియు వేచిఉండు, నిశ్చయంగా, వారు కూడా (ఆ దినం కొరకు) వేచిఉంటారు. (3/4)

*****

16) చూడండి, 22:67-69.

17) ఇక్కడ తీర్పు అంటే, ఆ తీర్పు దేనినైతే ముస్తాక్ ఖురైషులు తమ మీదికి తెమ్మని దైవప్రవక్త ('స'అస)ను హేళనతో అడిగేవారో. అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) శిక్ష.

18) ఇక్కడ తీర్పుదినమంటే పునరుత్థానదినం.

19) చూడండి, 6:106.

***

33. సూరహ్ అల్-అహ్-జాబ్

మదీనాలో అవతరింపజేయబడిన ఈ సూరహ్‌లో 73 ఆయతులు ఉన్నాయి. దీనిపేరు 20 (9-27) ఆయతులలో వివరించబడిన, షవ్రాల్ 5వ హిజ్రీలో జరిగిన **తెగలవారి** యుద్ధం పేరుతో ఇవ్వబడింది. ఆ యుద్ధం మరొక పేరు కందక యుద్ధం. 4వ హిజ్రీలో మదీనా నుండి వెళ్ళగొట్టబడిన **బనూ-న'దీర్** తెగవారు ముప్రీక్ ఖురైలను ప్రోత్సహించి, చుట్టు ప్రక్కల నున్న ముప్రీక్ తెగలైన **బనూ-కీనానా**, **బనూ-అసద్** మరియు **బనూ-'గి'త్సాన్** వారినీ, ఇంకా ఇతరులను కలుపు కొని మదీనా నగరాన్ని, అందులోఉన్న ఆ కాలపు చిన్న ముస్లిం సమాజాన్ని పూర్తిగా రూపుమాపాలనే ఉద్దేశంతో దాదాపు 12,000 యుద్ధవీరులను తీసుకొని మదీనాపై దండయాత్ర చేస్తారు.

2వ హిజ్రీ రమ'దాన్ నెలలో జరిగిన బద్ద యుద్ధంలో మక్కా ముప్రీక్లు ఓడిపారబోతారు. 3వ హిజ్రీ షవ్రాల్‌లో ఉహుద్ వద్ద వారు ముస్లిములపై చేసిన దండయాత్రలో ముస్లింలకు హాని కలుగజేసినా, మదీనా నగరం వారి దాడినుండి కాపాడబడుతుంది.

కాబట్టి ఈ సారి వారు ఏవిధంగానైనా మదీనా వాసులైన ముస్లింలను పూర్తిగా నిర్మూలించాలనే ఉద్దేశంతో ముస్లింలకు విరోధులైన అన్ని తెగలవారిని కలుపుకొని దాదాపు 12,000 యుద్ధరులతో, ఎంతో యుద్ధసామగ్రి సిద్ధపరచుకొని వస్తారు. ఈ విషయం ముందుగానే తెలుసుకొని, దైవప్రవక్త ('స'అస) మదీనా నగరాన్ని ఏ విధంగానైనా కాపాడుకోదలుస్తారు. మదీనా చుట్టూ లావారాళ్ళు ఉన్నాయి. దక్షిణవైపు ఉన్న యూద తెగ, **బనూ-ఖురై'జహ్** వారితో ముస్లింల ఒప్పందం ఉంటుంది. కాబట్టి వారు, ఆ దిక్కునుండి శత్రువులను రానివ్వమంటారు. ఇక ఒకవైపు నుండి మాత్రమే శత్రువులు వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి దైవప్రవక్త ('స'అస) సల్మాన్ ఫారీస్, (ర'ది.'అ.) సలహాతో ఆ వైపు ఒక పెద్ద కందకం త్రవ్విస్తారు. దాని వల్ల శత్రువులు మదీనాలోకి రాలేకపోతారు. కాని **బనూ-న'దీర్** తెగవారి మాటలకు లోపై **బనూ-ఖురై'జహ్** తెగవారు ముస్లింలతో చేసుకున్న ఒప్పందం త్రెంపుకుంటారు. కాని అల్లాహ్ (సు.త.) అనుగ్రహంతో **బనూ-ఖురై'జహ్** మరియు **బనూ-న'దీర్** తెగల మధ్య భేదాభిప్రాయాలు రావటం వల్ల **బనూ-ఖురై'జహ్** తెగవారు ముస్లింల మీద దాడిచేయరు. ముప్రీక్ ఖురైషీలు మరియు వారితోపాటు వచ్చినవారు, దాదాపు మూడు వారాలు కందకపు అటువైపు ఉండి, ఆ తరువాత ఏంతో చల్లని తూఫాన్‌గాలి ఎడతెగకుండా వీదటంవల్ల, దానికి తట్టుకోలేక వెనుదిరిగిపోతారు. ఈ విధంగా ఆ చిన్న ఇస్లాం సమాజం మరియు మదీనా నగరం అల్లాహ్ (సు.త.) అనుగ్రహంతో కాపాడబడతాయి.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. * ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండు మరియు సత్యతీరస్కారుల మరియు కపట-విశ్వాసుల యొక్క అభిప్రాయాన్ని లక్ష్య పెట్టకు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వజ్ఞుడు, మహా వివేచనాపరుడు.

2. మరియు నీ ప్రభువు తరపు నుండి నీపై అవతరింపజేయబడిన దివ్యజ్ఞానం (వహీని)

మాత్రమే అనుసరించు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీరు చేసేదంతా ఎరుగును.

3. కావున అల్లాహ్‌పైననే నమ్మకం ఉండుకో మరియు కార్యసాధకుడుగా అల్లాహ్ చాలు.

4. అల్లాహ్, ఏ వ్యక్తి ఎదలో కూడా రెండు హృదయాలు పెట్టలేదు. మరియు మీరు మీ

భార్యలను, 'తల్లులు' అని పలికి, "జిహార్ ¹ చేసినంతటనే వారిని మీకు తల్లులుగా చేయలేదు. మరియు మీరు దత్త తీసుకొన్న వారిని మీ (కన్న) కుమారులుగా చేయలేదు. ఇవన్నీ మీరు మీ నోటితో పలికే మాటలు మాత్రమే! మరియు అల్లాహ్ సత్యం పలుకుతాడు మరియు ఆయన (బుజ్జ) మార్గం వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు.

5. వారిని (మీ దత్త పిల్లలను), వారి (వాస్తవ) తండ్రుల పేర్లతోనే కలిపివలవండి.² అల్లాహ్ దృష్టిలో ఇదే న్యాయమైనది. ఒక వేళ వారి తండ్రులవరో మీకు తెలియకపోతే, అప్పుడు వారు మీ ధార్మిక నోదరులు మరియు మీ స్నేహితులు.³ మీరు ఈ విషయంలో (ఇంత వరకు) చేసిన పొరపాటు

1) "జిహార్: అంటే భార్యను తల్లిగా ఎంచటం ఏ విధంగానైతే ఒక వక్షంలో రెండు హృదయాలు ఉండవో అదే విధంగా ఒక వ్యక్తికి ఇద్దరు తల్లులు ఉండరు. ఇద్దరు తండ్రులు కూడా ఉండరు. కావున ఇస్లాంకు ముందు, ముస్లింలు తమ భార్యను శిక్షించటానికి: "ఈ నాటి నుండి నేను నిన్ను తల్లిగా భావిస్తున్నాను." అని చెప్పి, ఆమెకు విడాకులివ్వ కుండా తనింట్లోనే ఉంచుకొని బాధించేవారు. ఇస్లాం దానిని నిషేధించింది. దత్తకుమారులు, మీ కుమారులు కారు. కాబట్టి వారిని వారి వాస్తవ తండ్రి పేరుతోనే కలిపివలవాలి అనేశాసనం కూడా ఇచ్చింది.

2) అంటే వారు వారి వాస్తవతండ్రి పేరుతోనే పిలువ బడాలి. దానితో వారి నిజ వ్యక్తిత్వం భద్రపరచ బడుతుంది. వారిని మీ నిజ సంతానంగా పరిగణించకండి.

3) ఒకవేళ దత్తపుత్రుని వాస్తవతండ్రి పేరు తెలియకుంటే, వారు మీ ధార్మిక నోదరులు అట్టి పక్షంలో కూడా వారిని పోషించండి, కాని మీ పుత్రుడిగా చేసుకొని మీ పేరు ఇవ్వకండి.

గురించి మీ కెలాంటి పాపం లేదు, కాని ఇక ముందు మీరు ఉద్దేశ్య పూర్వకంగా చేస్తే (పాపం) అవుతుంది. మరియు అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాపూరిత.

6. విశ్వాసులకు (ముస్లింలకు), దైవప్రవక్త స్వయంగా తమకంటే కూడా ముఖ్యుడు. ⁴ మరియు అతని భార్యలు వారికి తల్లులు.⁵ అల్లాహ్ గ్రంథం ప్రకారం రక్తసంబంధీకులు - ఇతర విశ్వాసుల మరియు వలస వచ్చిన వారి (ముహ్జిరిన్) కంటే - ఒకరికొకరు ఎక్కువగా పరస్పర సంబంధం (హక్కులు) గలవారు. కాని! మీరు మీ స్నేహితులకు మేలుచేయగోరితే (అది వేరే విషయం)!⁶ వాస్తవానికి ఇదంతా గ్రంథంలో వ్రాయబడివుంది.

7. మరియు (జ్ఞాపకముంచుకో) వాస్తవానికి మేము ప్రవక్తలందరి నుండి వాగ్దానం తీసుకున్నాము మరియు నీతో (ఓ ముహమ్మద్), నూ'హ్ తో, ఇబ్రాహీమ్ తో,

4) దైవప్రవక్త ('స'అస) ప్రవచనం: 'నేను, మీకు మీ తండ్రులకంటే, మీ సంతానం కంటే మరియు సర్వ మానవుల కంటే ఎక్కువ ప్రీతిపాత్రుడనయ్యేంత వరకు మీరు నిజమైన విశ్వాసులు కాజాలరు!' (బు'ఖారీ , ముస్లిం) - అనన్ (ర'ది.అ.) కథనం.

5) దైవప్రవక్త ('స'అస) భార్యలు (ర'ది. 'అన్ఘమ్లు) ముస్లింల తల్లుల వంటి వారు. కాబట్టి ఈ ఆయత్ శాసనం ప్రకారం దైవప్రవక్త మరణం తరువాత, వారిని ఎవ్వరూ వివాహ మాడరాదు. ఇంకా చూడండి 8:75. అందులో విశ్వాసుల పరస్పర సహోదరత్వం తెలుపబడింది. మరియు ఈ ఆయత్ లో ఒక విశ్వాసునికి, దైవప్రవక్త ('స'అస) మరియు అతని భార్యలు (ర'ది. 'అన్ఘమ్లు), తల్లిదండ్రుల వంటి వారు అని తెలుపబడింది.

6) చూ.49:10; 8:75 దగ్గరి బంధువులు తప్ప ఇతరులు వారసులు కాలేరు.

మూసాతో మరియు మర్యమ్ కుమారుడైన 'ఈసాతో కూడా! మరియు మేము వారందరి నుండి గట్టి వాగ్దానం తీసుకున్నాము.⁷

8. ఇది సత్యవంతులను, వారి సత్యాన్ని గురించి ప్రశ్నించడానికి. మరియు ఆయన సత్య-తిరస్కారుల కొరకు బాధాకరమైన శిక్షను సిద్ధపరచి ఉంచాడు.⁸

9. ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ మీకు చేసిన అనుగ్రహాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోండి. మీ పైకి సైన్యాలు (దండెత్తి) వచ్చినపుడు, మేము వారిపైకి ఒక తుపాను గాలిని మరియు మీకు కనబడని సైన్యాలను పంపాము.⁹ మరియు అల్లాహ్ మీరు చేసేదంతా చూస్తున్నాడు.

10. వారు (మీ శత్రువులు) మీ మీదకు పైనుండి మరియు క్రిందినుండి (దండెత్తి) వచ్చినపుడు¹⁰ మరియు మీ కళ్ళు (భయంతో) తిరిగిపోయి, మీ గుండెలు గొంతులోనికి వచ్చినపుడు, మీరు అల్లాహ్ ను గురించి పలువిధాలుగా ఊహించసాగారు.

11. అక్కడ (ఆ సమయంలో) విశ్వాసులు పరీక్షించబడ్డారు. మరియు దానితో వారు తీవ్రంగా కంపింపజేయబడ్డారు.

12. మరియు ఆ సమయంలో, కపట-విశ్వాసులు మరియు తమ హృదయాలలో రోగమున్నవారు: "అల్లాహ్ మరియు ఆయన

7) చూడండి, 3:81,42:13.

8) చూడండి, 5:109 మరియు 7:6.

9) ఈ సూరహ్ యొక్క 9-27 ఆయతులు కందక యుద్ధం ('గజ్యత్తుల్ అహ్జాబ్') గురించి ఉన్నాయి. ఇంకా చూడండి, 3:124-125.

10) పైనుండి నట్లే, ఉత్తర తూర్పు నుండి వచ్చిన 'గి'త్సాన్, హవాజిన్ మరియు ఇతర తెగలవారు; క్రిందినుండి ఖురైషులు; మరియు పడమర దిక్కు నుండి ఇతర ముస్లిములు దాడి చేయటానికి వస్తారు.

సందేశహారుడు మాతో చేసిన వాగ్దానాలన్నీ బూటకాలు మాత్రమే!" అని అనసాగారు.¹¹

13. అప్పుడు వారిలోని ఒక పక్షంవారు: "ఓ యస్'రిబ్ ¹² (మదీనా మునవ్వరా) ప్రజలారా! ఇక మీరు వీరిని (శత్రువులను) ఎదిరించలేరు. కనుక వెనుదిరగండి!" అని, అన్నారు. మరియు వారిలో మరొక వర్గం వారు, ప్రవక్తతో ఈ విధంగా పలుకుతూ (వెనుదిరిగి) పోవటానికి అనుమతి అడగ సాగారు: "మా ఇంట్లు భద్రంగా లేవు." ¹³ కాని వాస్తవానికి అవి భద్రంగానే ఉండెను. వారు కేవలం అక్కడి నుండి పారిపోదలచారు.

14. ఒకవేళ నగరపు చుట్టుప్రక్కల నుండి శత్రువులు లోపలికి దూరి, వారిని విద్వేహ చర్యలకు పాల్పడమని పిలిస్తే, వారు వెంటనే సమ్మతించే వారు, మరియు వారు దానికోసం ఏ మాత్రం ఆలస్యం చేసేవారు కాదు.

15. వాస్తవానికి వారు ఇంతకు ముందు, తాము వెన్ను చూపి పారిపోమని, అల్లాహ్ తో వాగ్దానం చేసి ఉన్నారు. మరియు అల్లాహ్ తో చేసిన వాగ్దానం గురించి తప్పక ప్రశ్నించటం జరుగుతుంది.

16. వారితో ఇలా అను: "ఒకవేళ మీరు మరణం నుండిగానీ, లేదా హత్యనుండిగానీ, పారిపో దలచు కుంటే! ఆ పారిపోవటం మీకు ఏ మాత్రం లాభ దాయకం కాదు. అప్పుడు మీరు కేవలం కొంత కాలం మాత్రమే సుఖసంతోషాలు అనుభవిస్తారు!"

11) ఈ విధమైన సందేశం వచ్చిన వారు దాదాపు డెబ్బై మంది మునాఫీఖులు.

12) ఆ కాలంలో ఆ ప్రాంతమంతా యస్'రిబ్ అనే పేరుతో పిలువబడేది. ఆ ప్రాంతంలోనే మదీనా మునవ్వరా ఉంది.

13) అంటే ఒడంబడిక తెంపిన బనూ-ఖురై'జా తెగవారు దక్షిణ దిక్కునుండి దాడిచేస్తూ రేమోననే భయం.

17. వారితో ఇంకా ఇలా అను: "ఒకవేళ అల్లాహ్ మీకు కీడు చేయదలీస్తే! లేదా కరుణించదలీస్తే! ఆయన నుండి మిమ్మల్ని తప్పించేవాడెవడు?" మరియు వారు అల్లాహ్ ను వదలి ఇతరుణ్ణి ఎవడినీ సంరక్షకునిగా గానీ లేక సహాయకునిగా గానీ పొందలేరు. (7/8)

18. * వాస్తవానికి మీలో ఎవరు ఇతరులను (యుద్ధం నుండి) ఆటంకపరుస్తూ ఉన్నారో మరియు తమ సోదరులతో: "మా వైపునకు రండి!" అని పలుకుతూ ఉన్నారో, అలాంటి వారందరి గురించి, అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు. మరియు వారు మాత్రం యుద్ధంలో చాలా తక్కువగా పాల్గొనేవారు;

19. (మీకు తోడ్పడే విషయంలో) వారు పరమలోభులుగా ఉండేవారు. (ఓ ప్రవక్తా!) వారిపైకి ప్రమాదం వచ్చినపుడు వారు (నీ సహాయం కోరుతూ) మరణం ఆసన్నమైన వ్యక్తి కనుగ్రుడ్లు త్రీప్పేవిధంగా నీ వైపుకు తిరిగి చూడటాన్ని, నీవు చూస్తావు. కాని ఆ ప్రమాదం తొలగిపోయిన వెంటనే, వారు లాభాలను పొందే ఉద్దేశంతో, కత్తెరవలే ఆడే నాలుకలతో మీతో బడాయీలు చెప్పుకుంటారు. అలాంటివారు ఏ మాత్రం విశ్వసించ లేదు. కావున, అల్లాహ్ వారి కర్మలను నిరర్థకం చేశాడు. మరియు ఇది అల్లాహ్ కు ఎంతో సులభం.

20. దాడి చేసిన వర్గాలు ఇంకా వెళ్ళి పోలేదు అనే వారు భావిస్తున్నారు. ఒకవేళ ఆ వర్గాలు తిరిగి మళ్ళీ దాడిచేస్తే! ఎడారి వాసులతో (బద్దూలతో)¹⁴ కలిసి నివసించి అక్కడి నుండి మీ వృత్తాంతాలను తెలుసుకుంటే బాగుండేది కదా! అని అనుకుంటారు. ఒకవేళ వారు మీతో పాటు

14) ఈ పదానికి ఇంకా చూడండి: 9:90, 97, 98, 99, 101, 120, 48:11, 16, 49:14.

ఉన్నా చాలా తక్కువగా యుద్ధంలో పాల్గొని ఉండేవారు.

21. వాస్తవానికి, అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరునిలో మీకు ఒక ఉత్తమమైన ఆదర్శం ఉంది, వారికోరకు ఎవరైతే అల్లాహ్ మరియు అంతిమదినాన్ని ఆశిస్తారో మరియు అల్లాహ్ ను అత్యధికంగా స్మరిస్తారో!

22. మరియు విశ్వాసులు, దాడిచేసిన వర్గాల వారిని చూసినపుడు ఇలా పలికారు: "అల్లాహ్ మరియు ఆయన సందేశహరుడు సత్యం పలికారు." ఇది వారి విశ్వాసాన్ని మరియు అల్లాహ్ పట్ల వారి విధేయతను మరింత అధికమే చేసింది.

23. విశ్వాసులలో అల్లాహ్ కు తాము చేసిన ఒప్పందం నిజంచేసి చూపినవారు కూడా ఉన్నారు. వారిలో కొందరు తమ శపథాన్ని పూర్తిచేసుకున్న వారున్నారు, మరి కొందరు దానిని పూర్తిచేసు కోవటానికి నిరీక్షిస్తున్నారు. మరియు వారు తమ వైఖరిని ఏ మాత్రం మార్చుకోలేదు.

24. అల్లాహ్, సత్యవంతులకు వారి సత్యానికి ప్రతిఫలం నొసంగటానికి మరియు కపట-విశ్వాసులకు తానుకోరితే శిక్ష విధించటానికి లేదా వారి పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించటానికి ఇలా చేశాడు.¹⁵ నిశ్చయంగా అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

25. మరియు అల్లాహ్ అవిశ్వాసులను వారి క్రోధావేశంతోనే - వారికెలాంటి మేలు లభింప జేయకుండా - వెనుకకు మరలించాడు. యుద్ధ రంగంలో విశ్వాసులకు అల్లాహ్ యే (సహాయ కునిగా) మిగిలాడు. వాస్తవంగా అల్లాహ్ మహా బలవంతుడు. సర్వ శక్తిమంతుడు.

26. మరియు గ్రంథ ప్రజలలో నుండి వారికి (అవిశ్వాసులకు యుద్ధంలో) తోడ్పడిన

15) చూడండి, 6:12.

వారిని ఆయన (అల్లాహ్) వారి కోటల నుండి క్రిందికి తీసుకువచ్చాడు.¹⁶ మరియు వారి హృదయాలలో భీతిని ప్రవేశపెట్టాడు. వారిలో కొందరిని మీరు చంపుతున్నారు, మరికొందరిని ఖైదీలుగా చేసుకుంటున్నారు.

27. మరియు ఆయన (అల్లాహ్) వారి భూమికి, వారి ఇండ్లకు మరియు వారి ఆస్తులకు మిమ్మల్ని వారసులుగా చేశాడు. మరియు మీరు ఎన్నడూ అడుగుమోపని భూమికి కూడా, (మిమ్మల్ని వారసులుగా చేశాడు).¹⁷ మరియు వాస్తవంగా అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

28. ఓ ప్రవక్తా! నీవు నీ భార్యలతో ఇలా అను: 'ఒకవేళ మీరు ప్రాపంచిక జీవితాన్ని మరియు దాని శోభను కోరుతున్నట్లైతే, రండి నేను మీకు తప్పక జీవన సామగ్రినిచ్చి, మిమ్మల్ని మంచి పద్ధతిలో విడిచి పెడతాను.'¹⁸

16) అంటే యూదులైన బనూ-ఖురై "జహా తెగవారు. వారు మొదట శత్రువులకు సహాయ పడమని మదీనా ముస్లింలతో ఒప్పందం చేసుకుంటారు. కాని మదీనా నగరం నుండి వెడలగొట్టడిన బనూ-నదీర్ తెగవారి మాటలు విని, తమ ఒడంబడికను త్రోసి శత్రువులకు సహాయ పడటానికి పూనుకుంటారు. అందుకే శత్రువులు పారిపోయింది చూసి వారు తమ కోటలలో దాక్కుంటారు. ముస్లింలు వారిని 25 రోజులు ముట్టడించి ఉంచుతారు. చివరకు వారు - తమ విశ్వాస ఘాతానికి - శిక్షకు గురి అవుతారు.

17) కొందరు వ్యాఖ్యాతలు ఇది 6వ హిజ్రీలో జరిగిన 'ఖైబర్ విజయమని అభిప్రాయపడ్డారు. మరి కొందరు రోమ్ మరియు పర్షియాల విజయాలని! (ఫత్హ్ అల్-ఖదీర్).

18) ఈ విజయాల వల్ల ముస్లింలకు ధన సంపత్తులు దొరకడం వల్ల, వారు మొదటి కంటే ఎంతో అధికంగా సుఖవంతమైన జీవితం గడుపుతారు. ఇది చూసి దైవప్రవక్త భార్యలు

29. "కాని ఒకవేళ మీరు అల్లాహ్ ను మరియు ఆయన సందేశహరుణ్ణి మరియు పరలోక గృహాన్ని కోరుతున్నట్లైతే, నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీలో సజ్జనులైన వారికి గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని సిద్ధపచి ఉండాడు."

30. ఓ ప్రవక్తా స్త్రీలారా! మీలో ఎవరైనా స్పష్టంగా అనుచితమైన పనికి పాల్పడితే ఆమెకు రెట్టింపు శిక్ష విధించబడుతుంది.¹⁹ మరియు వాస్తవంగా, ఇది అల్లాహ్ కు ఎంతో సులభం.

(ర'ది.' అన్ఘమ్) కూడా ఆ సంపదలను తమ కొరకు కోరారు. దానికి జవాబుగా ఈ ఆయత్ అవతరింపజేయ బడింది. దీనితో అర్థమయ్యే దేమిటంటే, ఎన్నో సంపత్తులు ముస్లింలకు దొరికినా, దైవప్రవక్త ('స'అస) తన స్వంత వినియోగం కొరకు మొదటి వలెనే అతి తక్కువ జీవనోపాధిని ఉంచుకునేవారు. అంతా ముస్లింలకు పంచేవారు. దీని తరువాత ఉమ్మహాతుల్ మూమినీన్ (ర'ది.' అన్ఘమ్)లు తమ పట్టువదలుకున్నారు. ఆ కాలంలో దైవప్రవక్త ('స'అస) వివాహబంధంలో తొమ్మిది మంది భార్య (ర'ది.' అన్ఘమ్)లు ఉన్నారు. ఐదుగురు ఖురైషులు 'ఆయిషహ్, హాఫ్సా, ఉమ్మూ-హబీబా, 'సౌదా, మరియు ఉమ్మూ సల్మా (ర'ది.' అన్ఘమ్) మరియు నలుగురు ఇతరులు: 'సఫియ్యా, మైమూనా, 'జైనబ్ మరియు జువేరియా (ర'ది.' అన్ఘమ్).

19) అల్-ఫాహిషా అంటే ఖురైషులో 'జినా' అంటే వ్యభిచారం, అనే అర్థంలో వాడబడింది. అల్- లోకుండా ఫాహిషా అని ఉంటే - ఇక్కడ ఉన్నట్లు - సభ్యతలేని పని, లేక అనుచితమైన పని అనే అర్థంలో వాడబడింది. పెద్దవారు చేసే చిన్న తప్పు కూడా పెద్దదే. కాబట్టి వారికి రెండింటి శిక్ష ఉందని బోధింపబడింది.